

Upravištvu: Ljubljana, Pucinskega ulica 5
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Izsekanje oddelci: Ljubljana, Pucinskega ulica 5 — Telefon št. 31-23, 31-24
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Izključno zastopstvo za oglašje v Italiji in
inozemstvu: UPI S. A. MILANO

Računi: za Ljubljansko pokrajino pri postno-
čkovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje
Italije: Servizio Conti, Corr. Post. No 11-3118

Izhaja vsak dan razen ponedeljka
Mesečna naročnina 25 lir

Uredništvo:
Ljubljana — Pucinskega ulica št. 5
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Rokopis se ne vračaja

In Süd-Frankreich versucht der Feind den Brückenkopf auszuweiten

Im adriatischen Küstenabschnitt feindliche Durchbruchversuche wieder aufgenommen — Westlich Baranow schwungvolle Gegenangriffe — Beiderseits Wilkowitschen und südlich Schaken erneute sowjetische Durchbruchversuche vereitelt

Aus dem Führerhauptquartier, 20. August. DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

In der Normandie kämpfen sich unsere Divisionen aus dem Raum nördlich Argentan gegen harten Widerstand unter Abwehr fortgesetzter feindlicher Flankenangriffe weiter nach Osten zurück.

Im Raum nördöstlich und nördlich Chartres stehen unsere Sperrverbände im Kampf mit vorstossenden feindlichen Kräften, die sich von Südwesten her verstärken.

In Südfrankreich versucht der Feind nimmer unter Einsatz starker Panzerkräfte seinen Brückenkopf nach den Seiten und nach Norden auszuweiten. Besonders in den Gebirgstälern nördlich Toulon wird heftig gekämpft.

Luftverteidigungskräfte brachten über französischen Gebiet 48 Flugzeuge zum Absturz. Im Kampf mit leichten feindlichen Seestreitkräften beschädigten Sicherungsfahrzeuge der Kriegsmarine und schossen zwei Schnellboote in Brand. Ein eigenes Fahrzeug ging verloren.

London und seine Aussenbezirke liegen weiterhin unter dem schweren Feuer der »V« Ie.

In Italien nahm der Feind seine Durchbruchangriffe im adriatischen Küstenabschnitt wieder auf. Schwere Kämpfe hielten den ganzen Tag über an, in deren Verlauf der Gegner jedoch unter hohen Verlusten nur geringen Geländegewinn erzielen konnte.

Im Süden der Ostfront führte der Feind nach starker Artillerievorbereitung zwischen dem Dnjestr und dem Sereth zahlreiche vergebliche Angriffe.

Im Weichselbrückenkopf westlich Baranow standen unsere Divisionen den ganzen Tag über in schweren Abwehrkämpfen, wobei sie sich durch schwungvolle Gegenangriffe Entlassung schufen. Im Brückenkopf südöstlich Warka wurden feindliche, von Panzern und Schlachtfliegern unterstützte Angriffe in harten Kämpfen abgewehrt.

Nordöstlich Warschau konnten die Bolschewisten auch gestern trotz des Einsatzes neu herangeführter Kräfte nur geringfügig Boden gewinnen. Die erbitterten Kämpfe dauern an. Beiderseits Wilkowitschen sowie südlich Schaken wurden erneute Durchbruchversuche der Sowjets vereitelt, einige Einbrüche abgeregelt.

An der lettischen Front toben westlich Modona erbitterte Kämpfe mit eingebrochenen sowjetischen Kampfgruppen. In Estland hielt der starke sowjetische Druck westlich des Pleskauer Sees an, ohne dass es dem Feind gelang, grösseren Geländegewinn zu erzielen.

Im hohen Norden nahm eine Kampfgruppe unserer Gebirgsjäger eine stark ausgebauten Höhenstellung der Sowjets im Sturm.

Ein schwächerer nordamerikanischer Bomber-Verband griff das Gebiet von Ploesti an. 4 feindliche Flugzeuge wurden abgeschossen.

Feindlicher Sperriegel nördlich Argentan durchbrochen

Verbindung mit den in Kurland kämpfenden Heeresverbänden wiederhergestellt — Vor Toulon feindliches Schlachtschiff und ein Kreuzer durch Marineküstenbatterien in Brand geschossen — Ausdehnung der bolschewistischen Grossangriffe auch auf den Südbaschnitt — Weiter harte Abwehrkämpfe an den bisherigen Schwerpunkten

Aus dem Führerhauptquartier, 21. August. DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

In der Normandie haben unsere Divisionen im Raum nördlich Argentan nach erbittertem Ringen den feindlichen Sperriegel nach Nordosten durchbrochen und die Verbindung mit einer entgegenstossenden Panzergruppe hergestellt. Starke feindliche Angriffe gegen unsere Abwehrfront an Dives und Vie-Abchnitt wurden zerschlagen. In einigen Abschnitten sind eigene Gegenangriffe nach im Gange.

Zwischen der Eure und der Seine drückt der Feind nach Norden. Dort wurden bei Pacy-Vernon feindliche Angriffsspitzen zerschlagen.

Im Raum östlich und nördöstlich Chartres hält der Druck des Feindes gegen die mittlere Seine an, ohne dass es ihm gelang, weitere Fortschritte zu machen.

Im Gebirgsgebiet nördlich Toulon greift der Feind mit starken Kräften nach Westen und Nordwesten an. Heftige Kämpfe sind im Gange.

Marineküstenbatterien schossen vor Toulon ein feindliches Schlachtschiff und einen Kreuzer in Brand. Ein Zerstörer und zwei Torpedoboote wurden beschädigt.

Das Vergeltungsfeuer auf London wurde bei Tag und Nacht fortgesetzt.

In Italien führte der Gegner auch gestern im adriatischen Küstenabschnitt seine Angriffe den ganzen Tag hindurch fort. Das zunächst verloren gegangene Höhen- gebiet um Gerasa wurde im Gegenangriff wieder genommen.

Im Osten dehnten die Sowjets ihre Grossangriffe jetzt auch auf den Südbaschnitt aus. Unter starkem Schlachtfliegerangriff traten sie südlich Tiraspol und nordwestlich Jassy zum Angriff an. Erbitterte Kämpfe sind in beiden Abschnitten im Gange.

Im Karpathenvorland, südwestlich Mielec, in den Weichsel-Brückenköpfen westlich Baranow, westlich Lublin und südöstlich Warka wurden bolschewistische Angriffe nach hartem Kampf abgewehrt oder aufgefangen.

Nordöstlich Warschau wurden die Durchbruchangriffe der Sowjets in Richtung auf den Bug in der Tiefe unserer Stellungen aufgefangen. Südlich Wilkowitschen und bei Schaken dauern die harten Abwehrkämpfe an.

In Lettland stellten deutsche Panzerverbände über Tuckum vorstossend, die vorübergehend verloren gegangene Verbindung mit den in Kurland kämpfenden Verbänden des Heeres wieder her.

Ein deutscher Flottenverband griff unterstützend in diese Landkämpfe ein.

Alle Versuche der Sowjets, ihre Einbruchsräume westlich Modohn und westlich des Pleskauer Sees zu erweitern, wurden durch den zähen Widerstand unserer Divisionen zerschlagen und eine grössere Anzahl feindlicher Panzer abgeschossen.

Die Luftwaffe griff in den Schwerpunkträumen wirksam in die Erdkämpfe ein und fügte den Bolschewisten hohe Menschen- und Materialverluste zu. In Luftkämpfen und durch Flakartillerie verlor der Feind gestern an der Ostfront 41 Flugzeuge.

Feindliche Bomberverbände griffen bei Tage einige Orte in Südostdeutschland und in Ungarn an.

In der Nacht warfen einige feindliche Flugzeuge Bomben im Raum Oberdonau. Durch Luftverteidigungskräfte wurden bei diesem Angriff 15 Terrorbomber abgeschossen.

vermehdend in der Richtung auf Pethiviers, da bei obkolz z joga nemške zapornice ob železnici Orleans—Etaines, Nemškim četam pa je z

zaporim manevrom uspejo, prestreči sovražnikove oklopniške izvidnice.

Boj med Loire in zalivom Seine tako močno zaposlujejo sovražnikove sile, da ni mogoč niti v Bretaniji niti od Rokavskem prelivu izvršiti nikakih večjih akcij. Letalsko in mornariško delovanje na teh področjih je bilo neznanost. Velika uporaba sovražnikovih sil pri operacijah v severni Franciji je zahtevala ojačanje sovražnikovega ladijskega prometa ob južni obali Anglije. Obalne baterije nemške vojske mornarice so zlasti v Seinskem zalivu ponovno uspešno obstreljevale nasprotnikove oskrbovalne ladje.

Ameriške izgube na invazijskem bojišču

Madrid, 21. avg. »EFE« poroča, da so Američani službeno objavili svoje izgube na invazijskem bojišču v času od 6. avgusta. Izgube znašajo 112.673 vojakov.

Finsko vojno poročilo

Helsinki, 20. avg. Finsko vojno poročilo javlja:

V zapadnem delu Karelske ožine so preglede naše čete sovražnikove naskakovalne skupine, ki so poizkušale z morja in s kopnega ob Viborskem zalivu ali na Suomenvedenpohji vdreti v naše postojanke. Pri Vuosaanjmu smo z ognjem naših težkih baterij razbili zbirališča nekaterih sovražnikovih oddelkov. Z ostalih delov bojišča ni nikakih posebnih poročil. Naše obalne baterije so v Viborskem zalivu zažgale sovražnikovo stražno motorno ladjo.

Rumunsko vojno poročilo

Bukarešta, 19. avg. Vojno poročilo javlja:

Ob spodnjem Dnjestrju so zavrnile rumunske čete poizkuse sovjetskih čet, ki so hotele prekorčiti Dnjestr. V srednji Besarabiji in v Moldaviji manjši boji. Oddelki britansko-ameriške letalstva so bombardirali v noči na 18. avgust in istega dne dopoldne mesta Ploesti, Targoviste, Craiovo in Campino ter več krajev v srednji Moldaviji. Porušili so stanovanjske hiše in javne naprave ter povzročili žrtve med civilnim prebivalstvom. Rumunske in nemške protiletalske obrambe sile so sestrelile 21 štirimotornih bombnikov.

Hlinka o boljševiški nevarnosti

Bratislava, 20. avg. »Slovak« opozarja na izjavo pokojnega slovaškega voditelja Hlinka, ki je dejal v zvezi z boljševiško nevarnostjo: »Slovaki ne žele nikakega miru z boljševizmom. Po besedah sv. Očeta in po pastirskih pismih naših škofov je boljševizem vtelesen satanizem. Boljševizem povzroča vsemu krščanskemu človeštvu največje muke ter prinaša onim, ki so prisiljeni, da v njem žive, najhujši pekel.« List pravi, da veljajo te Hlinkove besede danes bolj kakor kdajkoli prej.

Führerjeva počastitev finske vojske

Führerjev glavni stan, 20. avg. Führer je podelil vrhovnemu poveljniku finske vojske in maršalu Finske, Karlu Gustavu vitezju Mannerheimu hrastov list k viteškemu križu Železnega križa.

Enako je odlikoval Führer šefa generalnega štaba finske vojske pehotnega generala A. A. Ericha Heinricha z viteškim križem Železnega križa.

Visoki odlikovanji je odlikovancema po Führerjevemu nalogu osebno izročil šef vrhovnega poveljstva vojske maršal Keitel, ki se je mudil na obisku v finskem glavem stanu.

Podelitev odlikovanj predstavlja istočasno visoko počastitev finske vojske, ki je pod vodstvom svojega maršala odbila nedavni 7-tedenski sovjetski naval ter je vzdržala v težkih obrambnih bojih. General Heinrich je pri tem neumorno pomagal maršalu in ga pri vodstvu oboroženih sil dejansko podpiral.

Boji v južni Franciji

Berlin, 21. avg. Na južni francoski obali v petek prav tako ni prišlo do nikake bistvene izpremembe položaja. Severno od Hyeres je pritiskal sovražnik proti severu in jugozapadu.

Težke toulonske baterije so mu prizadejale občutne izgube ter so mu skupno z žilavim odporom nemških oporišč preprečile večje pokrete. Med Coutsom in Le Lucom so se vneli v širini kakih 25 km teški boji. Pri Le Lucu je imel z oklopnimi napadajoči sovražnik znatne izgube. Razen v zaledju je prišlo do hudih bojev tudi ob obali, ko je sovražnik poizkušal, da bi z novimi četami zlasti ob Cap Negreju in Cap Rouxu napravil enotno predmostje. Brezuspšne akcije so zahtevale od nasprotnika velike izgube.

Težka bojna letala so v noči na soboto napadla sovražnikovo invazijsko ladijevje ter po-

V južni Franciji poizkuša sovražnik razširiti predmostje

V jadranskem obalnem odseku so se obnovili sovražnikovi prebijalni poizkusi — Zanosni protinapadi zapadno od Baranova — Izjavljeno je ponovnih sovjetskih prebijalnih poizkusov ob obeh straneh Vilkovskih in južno od Šahija

Führerjev glavni stan, 20. avg. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil objavlja: V Normandiji se kljub hudemu odporu in v obrambi neprestanih sovražnikovih bočnih napadov prebijajo naše divizije s področja severno od Argentana dalje nazaj proti vzhodu.

Na področju severovzhodno in severno od Chartresa so naši zaporni oddelki v boju z napredujočimi sovražnikovimi silami, ki se ojačujejo z jugozapada.

V južni Franciji poizkuša sovražnik, da bi z uporabo močnih oklopnih sil razširil svoje predmostje ob straneh in proti severu. Zlasti v gorskih dolinah severno od Toulona se bijejo siloviti boji.

Sile protiletalske obrambe so sestrelile nad francoskim področjem 48 letal. V boju z lahkiimi sovražnikovimi pomorskimi edincami so poškodovale zaščitne ladje vojske mornarice severno od Le Havra 1 rušilec in zažgale 2 brza čolna. Izgubili smo 1 edinca.

London in njegovi zunanji okraji so še nadalje pod težkim ognjem »V« Ie.

V Italiji je sovražnik znova pričel s svojimi prebijalnimi napadi v jadranskem obalnem odseku. Težki boji so trajali ves dan. Sovražnik je kljub velikim izgubam le malenkostno napredoval.

Sovražnikovi zaporni klini severno od Argentana prebiti

Zveza z oddelki vojske v Kurlandiji vzpostavljena — Pred Toulonom so mornariške obalne baterije zažgale sovražni kovo bojno ladjo in neko križarko — Boljševiški velenapadi so se razširili tudi na južni odsek — Nadaljnji hudi boji na dotedajnih težiščih

Führerjev glavni stan, 21. avg. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil objavlja: V Normandiji so naše divizije severno od Argentana po ogorčenih bojih prebile sovražnikovih proti severovzhodu zabiti zaporni klin in vzpostavile zvezo z oklopnimi skupino, ki jim je prodirala nasproti. Razbili smo močne sovražnikove napade na našo obrambno črto v odseku rek Dives in Vie. V nekaterih odsekih so protinapadi še v teku.

Med Euro in Seino pritiska sovražnik proti severu. Tamkaj smo pri Pacy-Vernonu razbili sovražnikove napadalne klini.

Na področju vzhodno in severovzhodno od Chartresa se nadaljuje priisk sovražnika proti srednji Seini, ne da bi mu uspelo napredovati dalje.

Na goratem ozemlju severno od Toulona napada sovražnik z močnimi silami proti zapadu in severozapadu. V teku so siloviti boji.

Mornariške obalne baterije so zažgale pred Toulonom neko sovražnikovo bojno ladjo in eno križarko. Neki rušilec in dva torpedna čolna so bili poškodovani.

Povračilni ogenj na London se je nadaljeval podnevi in ponoči.

V Italiji je sovražnik tudi včeraj ves dan napadal v jadranskem obalnem odseku. Začasno izgubljene višine okrog Gerase smo s protinapadom zopet zavzeli.

Na vzhodu so razširile sovjetske čete svoje velenapade tudi v južni odsek. Z močno podporo bojnih letal so napadli južno od Tiraspolja in severozapadno od Jasija. Ogorčeni boji so v obeh odsekih še v teku.

V Karpatskem predgorju, jugozapadno od Mielca, na predmostjih ob Visli, zapadno od Baranova, zapadno od Lublina in jugovzhodno od Varke smo po hudih bojih odbili ali prestregli boljševiške napade.

Severovzhodno od Varšave smo v globini naših postojank prestregli sovjetske prebijalne poskuse v smeri proti Bugu. Južno od Vilkovskih in pri Šahiju se nadaljuje hudi obrambni boji.

V Latviji so vzpostavili nemški oklopni-

Na jugu vzhodnega bojišča je sovražnik po močni topniški pripravi ponovno brezuspšno napadel med Dnjestrom in Seretom.

Ob Vislinem predmostju zapadno od Baranova so se borile naše divizije ves dan v težkih obrambnih bojih, v katerih so se razbremenile z zanosnimi protinapadi. Na predmostju jugovzhodno od Varke smo v hudih bojih odbili z oklopniki in bojnimi letali podprte sovražnikove napade.

Severovzhodno od Varšave so boljševiki tudi včeraj kljub uporabi novih sil le malenkostno napredovali. Ogorčeni boji se nadaljujejo. Ob obeh straneh Vilkovskih in južno od Šahija smo preprečili ponovne sovjetske poizkuse prodora, nekatere vdore pa zajezili.

Na latvijskem bojišču so divjali zapadno od Modohna ogorčeni boji z vdrilimi sovjetskimi bojnimi skupinami. Na Estonskem se je nadaljeval močen sovjetski pritisk zapadno od Pskovskega jezera, ne da bi sovražnik uspelo zasedeti večje ozemlje.

Na visokem severu je zavzela skupina naših planinskih lovec z naskokom močno zgrajeno sovjetsko višinsko postojanko.

Slabši oddelci severnoameriških bombnikov je napadel področje Ploestija. Zbili smo štiri sovražna letala.

ški oddelki, ki so prodrli preko Tuckuma, začasno prekinjeno zvezo z oddelki vojske, borečimi se v Kurlandiji.

Neki nemški mornariški oddelci je z uspehom podpiral te boje na kopnem.

Vsi sovjetski poizkusi za razširjenje vdora zapadno od Modohna in zapadno od Pskovskega jezera, so se razbili ob žilavem odporu naših divizij. Uničili smo veliko število sovražnikovih oklopnikov.

Letalstvo je na težiščih uspešno posegalo v boje na kopnem ter zadajalo boljševikom velike človeške in stvarne izgube. V letalskih bojih in po protiletalskem topništvu je izgubil sovražnik na vzhodnem bojišču 41 letal.

Sovražni bombniški oddelki so napadli podnevi nekaj krajev v južni Nemčiji in na Madžarskem.

Ponoči je odvrlo nekaj sovražnikovih letal bombe na področje Gornje Donave. Sile protiletalske obrambe so pri tem napadu sestrelile 15 sovjetskih bombnikov.

Boji v Italiji

Berlin, 21. avg. Na jadranskem bojišču so morale po nalogu britanskega vrhovnega poveljnika generala Leetha neangleške pomožne čete tudi včeraj po kratkem topniškem pripravljenem ognju naskakovati nemške črte. Nemci pa so zlasti pri Mondoviju vrgli napadale s težkimi in krvavimi izgubami nazaj, ponekod celo daleč preko njihovih izhodnih postojank. Zaplenili so mnogo materiala in ujeli mnogo ljudi. Le ob obalni cesti, kjer so Britanci operirali z močnejšimi oklopnimi silami, sta se jim posrečila dva krajevna vdora. Britanci so uničili 8 oklopnikov in vdora zajezili. Boji na obeh napadalnih težiščih se trajajo.

Teroristični napadi na severno Italijo

Milan, 21. avg. Angloameriški letalci so nadaljevali v zadnjih dneh svoje sistematizirane teroristične napade na pokrajine Bologna, Reggio Emilia, Benetke in na Reko. Z Reke poročajo, o posebno hudih poškodbah hiš in o izgubah prebivalstva. Napadi niso veljali nikakoj vojaškim objektom. Kot so šele sedaj objavili, je bila v Raveni pomembno poškodovana bazilika Santa Agata, ki spada med dragulje bizantinske umetnosti. Tudi v bližini nahajajoča se cerkev Santa Maria in Porto je bila zadeta v polno. Sosednji cerkven s svojimi znamenitimi križnimi hodniki iz 15. stoletja je bil močno poškodovan, enako samostan San Francesco, kjer je bil poškodovan tudi Dantejev grob.

Boji na vzhodnem bojišču

Berlin, 21. avg. Na jugu vzhodnega bojišča so napravili boljševiki nekaj vdorov, vendar se je posrečilo z junaškim odporom rumunskih čet preprečiti nameravani prodor. Na karpatskem bojišču je vladal še nadalje mir in tudi na preimostjih ob spodnji Visli kljub nadaljevanju težkih napadalnih in obrambnih bojev ni prišlo do bistvenih izprememb. Sovjetske čete so znova zamenjale postojanke, da bi preprečile ponovno vzpostavljeno zvezo z začasno odrezano nemško bojno skupino. Ob predmostju pri Varki in severovzhodno od Varšave so se ves dan z nezmanjšano silovitostjo nadaljevali teški boji, polni izprememb. Tu je stremelo sovjetsko vodstvo predvsem, da bi preprečilo utrditev področja, ki so ga pridobili motorizirani gradirski oddelki. Ta namen s pomočjo močnega topništva se je po zaslugi nemških napadalnih topov in močnih letalskih oddelkov ponesrečil.

V severnem odseku so zavrnili nemški

napadalni oddelki na področju pri Šavleni več sovjetskih protinapadov. Na latvijskem bojišču je uspelo neki nemški bojni skupini, da je prebila sovjetske črte severozapadno od Jelgave v precejšnji globini in kljub ogorčenemu sovjetskemu odporu zopet zasedla Tukum, čigar posadko je bilo močno zblilo že nemško ladijsko topništvo. Iz Tukuma so zavile nemške oklopniške sile proti vzhodu ter bijejo sedaj težke boje z boljševiškimi silami med Jelgavo in Rigo, ki so bile istočasno napadene z vzhoda.

Severno od Dvine so nadaljevali boljševiki poizkusi proboja pri Modohnu in na vzhodnem estonskem bojišču zapadno in severozapadno od Pskova. Tudi tu je prišlo ves dan do izpremenljivih bojev, v katerih sta posegali obe strani z največjim ogorčenjem in v katerih se skoraj brez prestopa menjali napadi in protinapadi, dočim so istočasno bile letalske sile skoraj nič manj ogorčene letalske bitke.

Boji na vzhodnem bojišču

Berlin, 21. avg. Na jugu vzhodnega bojišča so napravili boljševiki nekaj vdorov, vendar se je posrečilo z junaškim odporom rumunskih čet preprečiti nameravani prodor. Na karpatskem bojišču je vladal še nadalje mir in tudi na preimostjih ob spodnji Visli kljub nadaljevanju težkih napadalnih in obrambnih bojev ni prišlo do bistvenih izprememb. Sovjetske čete so znova zamenjale postojanke, da bi preprečile ponovno vzpostavljeno zvezo z začasno odrezano nemško bojno skupino. Ob predmostju pri Varki in severovzhodno od Varšave so se ves dan z nezmanjšano silovitostjo nadaljevali teški boji, polni izprememb. Tu je stremelo sovjetsko vodstvo predvsem, da bi preprečilo utrditev področja, ki so ga pridobili motorizirani gradirski oddelki. Ta namen s pomočjo močnega topništva se je po zaslugi nemških napadalnih topov in močnih letalskih oddelkov ponesrečil.

V severnem odseku so zavrnili nemški

napadalni oddelki na področju pri Šavleni več sovjetskih protinapadov. Na latvijskem bojišču je uspelo neki nemški bojni skupini, da je prebila sovjetske črte severozapadno od Jelgave v precejšnji globini in kljub ogorčenemu sovjetskemu odporu zopet zasedla Tukum, čigar posadko je bilo močno zblilo že nemško ladijsko topništvo. Iz Tukuma so zavile nemške oklopniške sile proti vzhodu ter bijejo sedaj težke boje z boljševiškimi silami med Jelgavo in Rigo, ki so bile istočasno napadene z vzhoda.

Severno od Dvine so nadaljevali boljševiki poizkusi proboja pri Modohnu in na vzhodnem estonskem bojišču zapadno in severozapadno od Pskova. Tudi tu je prišlo ves dan do izpremenljivih bojev, v katerih sta posegali obe strani z največjim ogorčenjem in v katerih se skoraj brez prestopa menjali napadi in protinapadi, dočim so istočasno bile letalske sile skoraj nič manj ogorčene letalske bitke.

Boji na vzhodnem bojišču

Berlin, 21. avg. Na jugu vzhodnega bojišča so napravili boljševiki nekaj vdorov, vendar se je posrečilo z junaškim odporom rumunskih čet preprečiti nameravani prodor. Na karpatskem bojišču je vladal še nadalje mir in tudi na preimostjih ob spodnji Visli kljub nadaljevanju težkih napadalnih in obrambnih bojev ni prišlo do bistvenih izprememb. Sovjetske čete so znova zamenjale postojanke, da bi preprečile ponovno vzpostavljeno zvezo z začasno odrezano nemško bojno skupino. Ob predmostju pri Varki in severovzhodno od Varšave so se ves dan z nezmanjšano silovitostjo nadaljevali teški boji, polni izprememb. Tu je stremelo sovjetsko vodstvo predvsem, da bi preprečilo utrditev področja, ki so ga pridobili motorizirani gradirski oddelki. Ta namen s pomočjo močnega topništva se je po zaslugi nemških napadalnih topov in močnih letalskih oddelkov ponesrečil.

V severnem odseku so zavrnili nemški

napadalni oddelki na področju pri Šavleni več sovjetskih protinapadov. Na latvijskem bojišču je uspelo neki nemški bojni skupini, da je prebila sovjetske črte severozapadno od Jelgave v precejšnji globini in kljub ogorčenemu sovjetskemu odporu zopet zasedla Tukum, čigar posadko je bilo močno zblilo že nemško ladijsko topništvo. Iz Tukuma so zavile nemške oklopniške sile proti vzhodu ter bijejo sedaj težke boje z boljševiškimi silami med Jelgavo in Rigo, ki so bile istočasno napadene z vzhoda.

Severno od Dvine so nadaljevali boljševiki poizkusi proboja pri Modohnu in na vzhodnem estonskem bojišču zapadno in severozapadno od Pskova. Tudi tu je prišlo ves dan do izpremenljivih bojev, v katerih sta posegali obe strani z največjim ogorčenjem in v katerih se skoraj brez prestopa menjali napadi in protinapadi, dočim so istočasno bile letalske sile skoraj nič manj ogorčene letalske bitke.

Boji na vzhodnem bojišču

Berlin, 21. avg. Na jugu vzhodnega bojišča so napravili boljševiki nekaj vdorov, vendar se je posrečilo z junaškim odporom rumunskih čet preprečiti nameravani prodor. Na karpatskem bojišču je vladal še nadalje mir in tudi na preimostjih ob spodnji Visli kljub nadaljevanju težkih napadalnih in obrambnih bojev ni prišlo do bistvenih izprememb. Sovjetske čete so znova zamenjale postojanke, da bi preprečile ponovno vzpostavljeno zvezo z začasno odrezano nemško bojno skupino. Ob predmostju pri Varki in severovzhodno od Varšave so se ves dan z nezmanjšano silovitostjo nadaljevali teški boji, polni izprememb. Tu je stremelo sovjetsko vodstvo predvsem, da bi preprečilo utrditev področja, ki so ga pridobili motorizirani gradirski oddelki. Ta namen s pomočjo močnega topništva se je po zaslugi nemških napadalnih topov in močnih letalskih oddelkov ponesrečil.

V severnem odseku so zavrnili nemški

napadalni oddelki na področju pri Šavleni več sovjetskih protinapadov. Na latvijskem bojišču je uspelo neki nemški bojni skupini, da je prebila sovjetske črte severozapadno od Jelgave v precejšnji globini in kljub ogorčenemu sovjetskemu odporu zopet zasedla Tukum, čigar posadko je bilo močno zblilo že nemško ladijsko topništvo. Iz Tukuma so zavile nemške oklopniške sile proti vzhodu ter bijejo sedaj težke boje z boljševiškimi silami med

Praznik v Kobaridu

Veliko protikomunistično narodno zborovanje — Uspel literarni večer — Dobro obiskana gledališka predstava

Iz Kobarida nam poročajo:

Niso še minili trije meseci, odkar je v naš kraj prišla majhna skupina 8 pripadnikov Slovenskega varnostnega zbora, da si postavijo tu svojo postojanko. V teh kratkih tednih se je slika Kobarida in okolice popolnoma spremenila. Stražarska postojanka se je močno okrepila in razmahnila, da je sedaj daleč naokoli v strah združenim komunistom in badoljcem. Pošteno prebivalstvo se je otreslo komunističnega terorja iz gozdov in spet svobodno zadihalo. To se je zlasti pokazalo v nedeljo, 13. t. m., ko smo imeli kar več slovenskih prireditev, tako da je bil ta dan za ljudi res prazničen.

Na predvečer, dne 12. t. m., se je zbralo v dvorani Miklavčevih veliko število ljudi vseh slojev, ki so se zanimanjem prisostvovali lepemu literarnemu večeru, prvega po 25 letih. Nastopili so znani naš rojak dr. Joža Lovrenčič, mladi pesnik Severin Sali in nadporočnik Čotič. Prva dva sta recitala svoje pesmi, tretji pa nam je prebral nekaj črtic Ivana Cankarja in deklariral uvod h »Krstu pri Savici«. Vsi so želi živahen aplavz. Pod vodstvom svojega poveljnika so nato tukajšnji stražarji naredili strunni mimohod na trgu. Velika množica ljudi iz trga in okolice jih je pozdravljala z vzkiki občudovanja in navdušenja.

Takoj nato, ob 11., je bilo veliko protikomunistično zborovanje. Ves Kobarid je bil med tem že v zastavah. Poveljnik kobarške narodne straže je pozdravil zbrano prebivalstvo, posebej pa poveljnika Slovenskega varnostnega zbora iz Gorice, stolnika Debeljaka, odposlanca stražarske

postojanke iz Tolmina in vse druge goste. Poudaril je, da je Kobarid spet našel svojo pravo pot in s tem samega sebe. Tolminski pevci so ubrano zapeli »Hej Slovenec, stolnik Debeljak pa je nato v izbranih besedah očrtal program narodnih varnostnih straž ter njihovo borbo in delo. Dr. Joža Lovrenčič je orisal zgodovino Kobarida in ostro obsodil internacionalce, ki kopljejo našemu narodu grob.

Ko so Tolminci spet krepko zapeli Gregorčičevo »Mojo srčno kri škropite«, sta Rudi Borštnik in Joža Lovrenčič ml., ki je nastopil v imenu mladine, zaključila spored z navdušenimi besedami, ki so šle vsem poslušalcem k srcu. Vsi govorniki so želi toplo odobravanje zbrane množice, ki se je nato vračala na svoje domove z zavestjo, da se začenja tudi za prebivalstvo tega področja novo življenje.

Popoldne ob 15. je bila druga uprizoritev »Kovačevega študenta«. Dasi je bila že prva predstava rekordno obiskana, je bila tudi pri ponovitvi dvorana nabito polna. Orkester pod vodstvom Ljuba Slamiča, tolminski očet, Ludvik Sturm, Vera Uršičeva, Čotič kot župan in vsi ostali nastopajoči so splošno ugajali in želi velike aplavze. Ob pol 17. je bil slavnostni spored zaključen z nogometno tekmo med enajstoroč varnostne straže in enajstoroč nemške vojaške posadke.

Vse prireditve so odlično uspeli, največji vtis pa je na prebivalstvo naredil mogočni protikomunistični narodni zbor, ki je pokazal, da se Kobarid in okolica v polni meri zavedata narodnih dolžnosti, katere postavlja današnji usodni čas.

Skrajna uporaba sil

Maršal Brauchitsch o dogodkih 20. julija

Berlin, 19. avg. Maršal v. Brauchitsch je objavil v »Völkischer Beobachterju« naslednja izjavanja:

Dne 20. julija 1944 je bil najtemnejši dan v zgodovini nemške vojske. Moje, ki so nosili častno vojaško suknjo, so postali zločinci in podli morilci. Skušali so napraviti sunek v hrbet, ki bi, če bi uspel, pomenil polom Nemčije. Vsega tega ni treba prav nič razlagati in odepševati.

Vojska sama je nameravala napad v krali za-dušila. Nevedne je vrila iz sebe in je s tem zunanje in notranje pretrgala z njimi vse tovariške vezi. Njihova imena bodo izbrisana.

Poleg globoke hvalnosti sprito čudovite rešitve Führerja navdajata bes in sramota vsakega poštenega vojaka. Istočasno pa je vse prevzela neukrotljiva volja, da bi sedaj še prav posebno uporabili vse svoje sile ter tako zlo-milni množestven sovraženiku naval. Čast vojske zaradi dogodkov ni bila umazana. Napori petih let in junaka smrt stoštevcev ne morejo biti zasenčeni zaradi blaznega dejanja pešice ljudi, ki so v svoji podlosti in nevestnosti pokazali na čast. Ob primeru Führerja, ki je takoj po ponesrečenem atentatu nadaljeval svoje delo, izpogajajo vojak, ki je z večjim zaupanjem v zmago svoje dolžnosti.

Z imenovanjem ministra Himmlerja za poveljnika nadomestne vojske in za sfera vojne oborožitve sta se vojska in oddelki SS, ki sta se že leta skupno borili in krvaveli na bojiščih, še bolj tesno zblížili. Marsikak vojak bo sicer obžaloval, da ni bila ta naloga poverjena kakemu preizkušnemu častniku vojske, vendar bo kmalu spoznal modrost Führerjeve odločitve. Čas, ko so vojska in oddelki SS medsebojno tekmovali je predstavljal njuno razvojno obdobje, sedaj pa se obe združujeta v skupni odgovornosti. Navdaja jih vera v Führerja in v nemško bodočnost ter hočeta dati za doseg zmag vsake čim več. Kot narodni socialisti in bivši vrhovni poveljnik vojske pritrjuje Führerjevi odločitvi s srcem in razumom.

Nasilni mir — cilj zaveznikov

Berlin, 21. avgusta. O priliki konferenci štirih sil, ki jo je sklical Roosevelt v Washingtonu, kjer se bo pričela 21. avgusta in na kateri bodo zastopane Zedinjene države, Sovjetska zveza, Anglija in čungkingška Kitajska, nam prikazuje diplomatski sodelavec lista »Berliner Botsenzeitung« Karl Megerle sliko miru po zmagi zaveznikov. Megerle piše, da je domnevna naloga te konference doseg spoznanja o tako znanem vprašanju svetovne varnosti, v katerem poskušajo Zedinjene države uveljaviti svojo vodilno vlogo. Ze danes lahko sestavimo uradni komunikacije, ki ga bodo izdali ob zaključku konference. Svetu je treba pričarati popolno enotnost tako zvanih velikih štirih. To se vidi iz tega, da so v Washington poslali le drugo garnituro diplomatov in državnikov, in iz obnašanja Sovjetske zveze, ki je dvakrat dosegla prelomljive konference in ki dela medtem vse, da bi postavila Evropo pred izvršeno dejstvo. Ze iz vsega pripravljanja konference in zadržanja udeležencev pa je razvidno, da bi bili vsi, vsak po svoje odločeni, vsiliti svetu nasilen mir, kakor ga nismo še doživeli. Megerle piše bodesečno:

»V kolikor že sedaj lahko presojamo, se naši nasprotniki strinjajo, da ni potrebna nikakoli, na mednarodnih silah temelječa meddržavna svetovna organizacija. Vsi trije trdijo, da se po vojni ne bodo razorožili, temveč bodo ostali do zob oboroženi, da bi preprečili vsako bodočo »agresivnost«. Jasno je, da si pridržujejo pravico, da sami odločajo, kateri narod je »miroljuben« in kateri »napadalen«. Samo »miroljubni narodi« bodo smeli imeti dostop do surovinskih zakladov, z moralnimi merili, s čutom pravičnosti med narodi nima ta definicija nikakoli skupnega. Trenutno veljata za napadalca Japonci in Nemčija. Pred štirimi leti so v Angliji in Ameriki prištevati tudi Sovjetsko zvezo v to skupino. Da je bila Nemčija napadena od Angležev in Japoncev od Zedinjenih držav, da bi Sovjetska zveza, ako ne bi bilo nemških čet, že danes pohrustala pod tucata malih držav, pač hinavev v Washingtonu ne bo oviralo, da ne bi utemeljevali svojih zahtev po vladanju sveta z mislijo, da morajo »ščititi ostale

narode pred napadalci«. Znano je, da so se zakleli, da Nemčijo in Japonce za večne čase tako razorožijo, da ne bosta nikdar več mogli »napasti« drugih narodov, ker pa so sami sklenili, da bodo ostali do zob oboroženi, pač lahko vprašamo, proti komu bo napadljena ta oborožitev. Po njihovem ne bosta Nemčija in Japonka nikdar več imeli orožja, oni dve pa sta edina »naroda napadalcev«. Po logičnem sklepanju bi morali po njunem izginotju ostati sami ljubitelji miru. Čemu potem vsa potratna za velikanski varnostni sistem, čigar nositelj naj ne bo splošna svetovna organizacija, temveč tri velesile, ki bodo vsake zase ostale do zob oborožene? Ali se trije »apostoli miru« pripravljajo za medsebojno tretjo svetovno vojno? Tega vprašanja ne postavlja Nemčija, temveč anglosaški tisk in politiki. Njim zato prepuščamo odgovor. Naš odgovor na to vprašanje je nadaljevanje boja za svobodo in zmagi Reicha ter Evrope z mirom, ki bo temeljil na pravičnem sožitju narodov in ki bo trajnega značaja«.

Zeneva, 20. avgusta. S cinično odkritostno zvezo se zavzema »New York Daily News« za to, da bi Nemčijo silno kakor v prvi svetovni vojni najprej z lepimi obljubami prisilili odložiti orožje, nakar bi lahko odrgli krinko in postopali z vso brezobzirnostjo. List vprašuje, ali ne bi bilo pametno najti pota in sredstva, ki bi omogočala sporazum z nemškimi in japonskimi množicami, da bi jih na ta način ločili od njihovih vodij. Roosevelt pa ne dopušča niti Nemcem niti Japoncem nikakih upanj glede bodočnosti ter podžiga ljudstva s tem, da zahteva boj do zadnjega, s čimer žrtvuje vedno več ameriških življenj. Ako bi Nemci ali Japonci prenehali vojno, bi lahko z njimi tako brezobzirno postopali, kakor bi hoteli. Glavno je le, da se jih pripravi prenehati vojno, za to pa je vsako sredstvo dobro. Toda, zaključuje list, kaže se, da Roosevelt ni tako premeten, kakor je bil Wilson.

Zatemnitev od 21. do 5.

„Krvne priče“

Z mučniško Španjo se je začelo... Krvavi zublji boljševiške revolucije so kot prvi v neprekinjeni dolgi vrsti zajeli to deželo na evropskem jugu. Svet takrat še ni vedel, še ni verjel, kaj se dogaja za Pirenej — zato, ker ni videl na lastne oči, ker tega sam ni občutil.

Takrat se je začelo... Kakor povsod pozneje, sta se že tedaj in že prej spopadla dva svetova: svet čistih tradicij, polnih etike in plemenitosti, in svet rdeče mafije, pokvarjenosti in blata. S francosko revolucijo, ki je »velika« le po zločinu, ki ga je storila nad človekom, se je začel vzpon krute materialistične miselnosti, ki je dala človeškim strastem neoviran razmah. Poudarjanje osebnostnih pravic v zvezi s »svobodo« prepričanja, pobeg židov iz Getov in pa delovanje podtalnih klik z masonomom na čelu, vse to je v španskem primeru pomenilo začetek propada silja, ki ga je ta dežela skoz dolgo dobo svoje velike zgodovine imela.

Izgube kolonij, upori na preostalih posestvih, vmešavanje Zedinjenih držav s pomočjo podkupovanja poslancev v španskem parlamentu ter razburkane strasti strankarskega življenja so ustvarili v deželi pogoje za krvavo državljansko vojno, ki je temu neminovno morala slediti.

Te dni se vrtil v ljubljanskem kinemotografu »Sloga« velik film španske filmske proizvodnje, ki nam zelo nazorno prikazuje razvoj dogodkov, ki so pripeljali skoz množico revolucij in uporov do grozne notranje vojne, do državljanske vojne, v kateri je prišlo do končnega obračuna med elementoma dobrega in zla in v kateri je po božji volji in naravi stvari moralo zmagati dobro.

Od zunaj vnešeni vplivi so prizadejali Španijo nesrečo, v kateri se je nato nahajala leta in leta. Masonski denar in sovjetsko orožje, vse skupaj pod okriljem materialistične miselnosti, sta južnjaški španski duši, dovzetni in hitro se ogrevajoči za vse novo in neznano, vtila olja na ogenj in ga stalno v malih dozah doživljala in razpohajala.

Španija je gorela in trpela. Leta in leta je to trajalo, svet pa še ni verjel. Zaslepljen od silne lažne propagande po radiu in tisku, po govornih besedi in filmu, ki jih kontrolira židovstvo, je dremal in se nalno predajal utvaram.

Tako dolgo je bil zaslepljen, dokler ni občutil krute resnice na svoji lastni koži. Kmalu je krvavi požar izbruhnil tudi drugod v manj odpornih narodih. Mehika in še nekatere južnoameriške države, nato druga svetovna vojna in z njo komunistične revolucije na Poljskem, v baltičkih državah, v južni Italiji danes in končno — pri nas!

Danes verjamemo, ker vidimo; danes vemo, ker čutimo. Enako grenka in draga šola za nas je to!

Španija je rdečo kugo že prebolela. Mnogo, premenno gnilega je morala odrežati od svojega telesa, toda danes je zdrava. Bane se ji celijo in življenjska kri struji po njenih žilah v novem, doslej še nevidnem ritmu naprej.

In mi! Eno smo že dosegli — spoznanje; to je prvo in glavno. Danes vidimo in čutimo. In ker nismo več slepi, kot smo bili in ker vidimo sovražnika tam, kjer je, se znamo boriti, učinkovito boriti.

Muke mučniške Španje nam žal niso bile prizanežene. V krvi in solzah se sedaj preraja slovenski narod, da bo težel na koncu iz te nesreče lep in čist kot ptič Fenek iz ognja in da bo zaživel novo življenje, kakor ga živi danes nova Španija.

J. J.

Obvestila »Preveda«

Predložitev odrezkov za meso

Opozarjamo vse mesarje, da predložijo odrezke, ki so jih 21. t. m. pobrali za meso, v sredo 23. t. m. in v četrtek 24. t. m. Prevodu, Gosposka ulica 12/I, soba št. 10.

Gospodarstvo

= Iz srbskega gospodarstva. »Srbska Pošta hranilnica« je objavila bilanco iz preteklega leta, iz katere je razvidno, da znaša čisti dobiček 27,8 milijona din (prejšnje leto 14,2). 30% dobička pripade rezervnemu fondu, ostalih 14,5 milijona din pa državi. Branilne vloge so se v teku lanskega leta dvignile od 111 na 316 milijonov din. Državna hipotekarna banka v Srbiji je pozvala imetnike starih hranilnih vlog in vlog v tekočem računu pri bivših podružnicah na področju Hrvatske, naj se javijo zaradi prenosa vlog na Državno hipotekarno banko v Beogradu. Prenos bo dovoljen vsem, ki imajo stalno bivališče v Srbiji.

= Rumunija je zopet uknila racionalizacijo kruha in moka. Ker ima letos Rumunija prav obilno žitno letino in obstojajo težkoče glede vnovčenja pridelka, je rumunsko državno podjetništvo za oskrbo ukinilo racionaliranje kruha in se sme odsejati črn in bel kruh prodajati brez omejitve, seveda po določenih cenah. Odslej morajo mlinci pšenice (s hektolitrske teže 75 kg) mleti tako, da dobe 70 odstotkov enotne moke, 8% bele moka, 2% zdroba in 20% otrobov. Ječmen in proso trgovski mlinci ne smejo mleti brez dovoljenja. Kmečki mlinci pa morajo mleti pšenico tako, da dobe 80% enotne moka in 20% otrobov.

= Hrška, ki rodi dvakrat na leto. Prejšnji teden smo poročali, da goji slovaški državni zavod za sadjarstvo novo vrsto hrške, ki cvete in rodi dvakrat na leto. Tako posebnost pa imamo, kakor nam poročajo, tudi v Ljubljani, in sicer na vrtu hiše na Matjanjov poti št. 5. Drevo raste šele peto leto in je pokazalo navedena svojstva šele lani. Zal v teh dveh letih ni ostal sad od prvih cvetov, od drugih pa je bil več ali manj pobabljen. Drevo je cepljeno na hrškov divjak, cepič pa je bil vzjet od prilivkavke, ki je bila cepljena na glog, kutino ali tudi jerebiko (paradiževce), torej vsekakor na podlago, ki dela cvete na koncu stoletnih mladik. Iz tega bi se dala razlagati posebnost, saj je znano, da se svojstvo drevesa, cepljenega na drugačni podlagi, več ali manj spreminja.

Anordnung

über die Entschädigung von Ansprüchen aus der Wegnahme von Gegenständen und Inanspruchnahme von Leistungen

Im Einvernehmen mit dem Oberkommando der Deutschen Wehrmacht rufe ich für das Gebiet der Operationszone »Adriatisches Küstenland« die Ansprüche aus der Wegnahme von Gegenständen und Inanspruchnahmen von Leistungen durch die Deutsche Wehrmacht, das Wehrmachtsgelände, deutsche Dienststellen oder einzelne Angehörige dieser Stellen, die seit dem 8. Sept. 1943 entstanden sind, zur Bezahlung auf.

Ich ordne hierzu folgendes an:

I.

Anmeldefrist

Die Ansprüche, die aus der Wegnahme von Gegenständen und Inanspruchnahme von Leistungen in der Zeit vom 8. Sept. 1943 bis 31. Mai 1944 entstanden sind, sind bis zum 31. August 1944 anzumelden. — Ansprüche, die nach dem 31. Mai 1944 entstanden sind, sind innerhalb von 3 Monaten, gerechnet vom Tage der Ausstellung der Empfangsbescheinigung oder der Inanspruchnahme der Leistung oder der Beschlagnahme anzumelden. —

II.

Anmeldestelle

Die Anmeldung der Ansprüche hat bei der Präfectur zu erfolgen in deren Verwaltungsbezirk die Beschlagnahme oder Leistung erfolgt ist; in der Provinz Laibach bei dem Chef der Provinzialverwaltung. Flüchtlinge aus den vom Feind besetzten oder aus den geräumten Gebieten haben ihre Ansprüche bei der für ihren jetzigen Wohnsitz zuständigen Präfectur anzumelden; falls der Wohnsitz in der Provinz Laibach ist, beim Chef der Provinzialverwaltung.

III.

Beweismittel.

Allen Anmeldungen sind die Urschriften der Empfangsbescheinigungen und sonstige Urkunden beizufügen. Falls bei früheren Anmeldungen diese Unterlagen nicht beigelegt sind, sind die Unterlagen innerhalb der Anmeldefrist nachzureichen. Ansprüche aus der Wegnahme von Gegenständen oder Inanspruchnahme von Leistungen, für die keine Empfangsbescheinigungen ausgestellt sind, hat der Antragsteller durch ausreichende Beweismittel nachzuweisen.

IV.

Ansprüche der öffentlichen Hand

Für Ansprüche aus Leistungen des Staates, öffentlicher Dienststellen oder Körperschaften oder der Gemeinden werden keine Vergütungen gewährt.

V.

Auszahlung der Entschädigungen.

Nach Feststellung der Ansprüche erfolgt die Auszahlung der angewiesenen Entschädigungen durch die Sezione di Tesoreria Provinciale.

Bei Entschädigungsansprüchen, die den Wert von 100.000.— Lire übersteigen, ist die sofortige Auszahlung davon abhängig, dass eine Ersatzbeschaffung aus dringenden kriegsnotwendigen und militärpolitischen Gründen erforderlich und die Möglichkeit der Ersatzbeschaffung nachgewiesen ist.

VI.

Umfang der Anordnung.

Unter diese Regelung fallen nicht die Ansprüche aus der Inanspruchnahme von Privatquartieren oder sonstigen Räumen für Unterkunftszwecke der Deutschen Wehrmacht und der sonstigen quartierleistungsberechtigten Stellen und die damit zusammenhängenden Leistungen.

Unter die Regelung fallen ferner nicht Ansprüche aus der Beschädigung oder Zerstörung beweglicher oder unbeweglicher Sachen.

Triest, den 12. August 1944.

Der Oberste Kommissar
Rainer

Naredba

o odškodnini za zahteve zaradi odvzema predmetov in prevzema dajatev

Sporazumno z vrhovnim poveljstvom nemške vojske pozivam za operacijsko ozemlje »Jadransko primorje« vse one, ki zahtevajo plačilo za odvzete predmete in prevzete dajatev po 8. septembra 1943 s strani nemške vojske sile, spremstva vojske sile, nemških službenih mest ali posameznih pripadnikov teh mest, da prijavijo te zahteve.

V to svrhu odredjam naslednje:

I.

Prijavi rok

Zahteve, ki so nastale zaradi odvzema predmetov in prevzema dajatev v času od 8. septembra 1943 do 31. maja 1944, se morajo prijaviti do 31. avgusta 1944. Zahteve, ki so nastale po 31. maju 1944, se morajo prijaviti v 3 mesecih po izstavitvi potrdila o prejemu ali po prevzemu dajatev ali po zaplembi.

II.

Prijavi urad

Zahteve se morajo prijaviti pri prefekturi, v katere upravnem okraju se je izvršila zaplemba ali dajatev; v Ljubljanski pokrajini pri načelniku pokrajinske uprave. Begunci z ozemlja, zasedenega ali izpraznjenega po sovražniku, morajo prijaviti svoje zahteve pri prefekturi, pristojni za njihovo bivališče, ako je bivališče v Ljubljanski pokrajini, pri načelniku pokrajinske uprave.

III.

Dokazila

Vsem prijavam se morajo priložiti izvirne listine prejemnih potrdil in ostale pisne svedoče. Ako pri prejšnjih prijavi niso bile priložene te priloge, se morajo predložiti med prijavnim rokom. Zahteve za odvzem predmetov in prevzem dajatev, za katere se ni izstavilo nobeno prejeto potrdilo, mora predlagatelj dokazati z zadostnimi dokazili.

IV.

Zahteve iz javnih sredstev

Za dajatev države, javnih ustanov ali korporacij ali občin se ne daje nobena odškodnina.

V.

Izplačilo odškodnin

Po ugotovitvi zahtev izplačuje dovoljene odškodnine Sezione di Tesoreria Provinciale. Pri odškodninskih zahtevah, ki presegajo vrednost 100.000 lir, je takojšnje izplačilo odvisno od tega, če je odškodnina potrebna iz nujnih vojno-potrebnih in

Višek v razpravi proti dr. Janku Hafnerju

Ljubljana, 21. avgusta

Kazenska razprava proti zdravniku dr. Janku Hafnerju, ki je v soboto popoldne in danes dopolnje privabila toliko poslušalcev, da je bila velika razpravna dvorana prepolna, se bliža odločitvi. Sodišče mora v tej razpravi, ki bi v rednih razmerah nedvomno odmevala daleč preko meja naše domovine, razčistiti dve vprašanji. Osnovno vprašanje je, ali je bil dejansko izvršen poskus zastrupitve na obtoženem bratu Milanu Hafnerju. Če je odgovor negativen, potem je vsako nadaljnje razpravljanje odveč. Če pa je odgovor pozitiven, potem pa morajo sodniki razčistiti še vprašanje, ali je pokojna prof. Nuša Tavzesova, ko je izročila bonbon, ravnila na lastno pest, ali pa v sporazumu in s privoljenjem, mogoče tudi s sodelovanjem — pri pripravah — obtoženca dr. Janka Hafnerja.

Kljub verodostojnemu pričevanju glavne obremenilne priče Vere Igljeve je torej vprašanje krivde odvisno predvsem od osnovnega vprašanja. V tem vprašanju pa lahko odločajo samo strokovnjaki zdravniški. Zato je razprava dosegla svoj višek, ko je predsednik v soboto podelil besedo izvedencem. Čeprav sta oba — prof. dr. Karlo Lušicki in docent dr. Matko — podala svoji mnenji že na prvi razpravi in je bilo pričakovati, da se med tem ne bosta mnogo oddaljila od svojih stališč, so bile vendar nekatere točke, kakor je ugotovila apelacija, premalo pojasnjene in je bilo potrebno ponovno ustno zaslišanje.

V soboto popoldne je bil zaslišan najprej Mr. Anton Ustar kot izvedenec za struposlovje. Opisal je simptome, ki so značilni za zastrupljenje z akonitomom, svojstva tega strupa, pri čemer je v zaključku dopustil možnost, da je mogoče izdelati čokoladni bonbon, zastrupljen z akonitomom. Isto možnost je dopustil tudi izvedenec iz slaščičarske stroke laborant Karel Johanovski.

Prof. Karlo Lušicki je uvodoma ponovno poudaril, da je prepričan, da gre v primeru Milana Hafnerja za poskus zastrupljenja z akonitomom, nakar se je kratko ustavil na posameznih znakih in pobijal trditve izvedenca docenta dr. Matka. Odločno je odklonil, da bi moglo iti za posledico avtosugestije, obenem pa je opisal svoje poskuse, ki jih je napravil v svojem laboratoriju na žabah, podgani in zajcu. Napravlil je tudi samostojno poskus zastrupitve bonbona in se mu je ta poskus popolnoma posrečil. Ob zaključku je prof. Lušicki ostro reagiral na razne poskuse, da bi se nanj vplivalo s strani obtoženca. Njegova zavrnitev je napravila silen vtis.

Docent dr. Matko, ki je razpravljal o svojem stališču v soboto do 21. ure, ko je bila razprava prekinjena, in danes od 10. do 11.30, je vztrajal pri mnenju, da gre pri Milanu Hafnerju za posledice avtosugestije, izzvalne ob misli, da je zastrupljen po lastnem bratu, za katerega je vedel, da ga zelo sovraži. Dr. Matko je izpodbijal, da bi bili podatki pri Milanu Hafnerju vsi znaki potrebni za ugotovitev zastrupljenja z akonitomom in je obilno citiral znanstveno literaturo. Glede ugotovljenih znakov se je v glavnem oslanjal na ugotovitve zdravnikov splošne bolnice, ki so imeli opravka z Milanom Hafnerjem, potem ko so ga pripeljali v bolnico. Opisal je svoje poskuse na belih miših in poskus, ki ga je na njegovo pobudo napravil sodno zdravstveni inštitut dunajske univerze na rjavem medvedu.

Prof. Karlo Lušicki je kratko repliciral, pri čemer je ugotovil, da sta se liniji obeh mnenj precej zblížili. Če bi Milanu Hafnerju ne bila nudena takojšnja pomoč z izpranjem želodca in če bi Milan Hafner kritičnega jutra ničesar ne použil, bi bil danes mrtev. Pri protokolaranju je dr. Matko priznal, da je dejansko ugotovljenih nekaj znakov, ki so značilni za zastrupitev, vendar so po njegovem mnenju ti znaki posledica avtosugestije. Po kratkem odmoru je bil nato zaslišan kot priča še odvetnik Ilc, nakar je prešel predsednik k čitanju spisov.

Mnenji, ki smo jih slišali iz ust obeh izvedencev sta podprti s tehtnimi dokazi. Za presodo bo pa nedvomno važno zanimivo vprašanje. Če bi šlo dejansko za avto sugestijo, zakaj so se pri Milanu Hafnerju pojavili prav znaki, ki so značilni za zastrupitev z akonitomom, torej s strupom, za katerega je dokazano, da ga je imela pokojna prof. Tavzesova v rokah, in zakaj ne znaki, ki bi bili značilni za kvakšen drug strup, ki ga je morda Milan Hafner boljše poznal.

Kdaj bo izrečena sodba, trenutno še ne vemo. Verjetno šele čez nekaj dni. Zanj pa vlada splošno pri vseh poslušalcih, pri naših pravnikih, zdravnikih in tudi v drugih krogih silno zanimanje.

Tudi v nedeljo

Stockholm, 21. avg. Reuter poroča o nadaljnjem živahnem bombardiranju južne Anglije. Tudi področje Londona je bilo v nedeljo znova bombardirano.

Gördeler aretiran

Berlin, 19. avg. Spricho pozornosti neke letalske štabne pomočnice in s sodelovanjem dveh pripadnikov letalstva se uspelo v zapadni Prusiji aretirati pobilega bivšega nadžupana dr. Karla Goerdelerja.

Ameriška pogajanja s Čangkajškom

Amsterdam, 20. avg. Britanska poročevalska služba javlja iz Washingtona, da je Roosevelt 19. objavil, da bosta odšla v Čungking divizijski general Hurley in Donald Nelson, ki bosta kot »osebna zastopnika« razpravljala s Čangkajškom o vojaških in gospodarskih problemih. Razgovori bodo bržkone trajali več mesecev.

vojaško-političnih razlogov in je dokazana možnost odškodnine.

VI.

Obseg naredbe

Pod to ureditev ne spadajo zahteve onih, ki so dali na razpolago zasebna stanovanja ali ostale prostore za nemško vojno silo in za ostala k temu upravičena mesta in tudi ne s tem povezane dajatev.

Pod to ureditev tudi ne spadajo zahteve zaradi poškodb ali uničenja premičnin ali nepremičnin.

Trst, den 12. avgusta 1944.

Kronika

* **Feldmaršal Model odlikovan z briljant.** Vrhovni poveljnik v severnem odseku vzhodnega bojišča feldmaršal Model je prejel od Führerja hrastov list z meči in briljanti kot viteškemu križcu železnega križa. To odlikovanje je prejel kot 17. vojak in kot 2. feldmaršal nemške vojske. Pred njim je prejel to najvišje nemško odlikovanje general feldmaršal Rommel.

* **Prostovoljci v SS oddekih.** Za SS oddeke se sprejemajo zopet prostovoljci v starosti od 17. do 45. leta starosti.

* **Omejitve nemškega tiska.** Iz Berlina poročajo, da bodo s 1. septembrom izvedene razne omejitve tudi na področju tiska. Treba je prirediti čim več papirja ter razbremeniti prevoze z železnico in drugimi sredstvi. Cela vrsta listov bo v zvezi s tem ustavila svoje nadaljnje izhajanje. Nemški listi bodo smeli izhajati dnevno samo na štirih straneh, ob nedeljah pa na šestih straneh. Vsi listi, ki so doslej izhajali sedemkrat tedensko, bodo smeli izhajati le po šestkrat na teden. V mestih, kjer sta izhajala doslej dva ali več listov, se bodo podjetja združila v eno samo telo, da se na ta način prihrani delo in stroški. V Berlinu bodo štiri časopisa podjetja združena v eno samo. Tudi v drugih mestih bodo izvedene velike omejitve. Ostali bodo le še nekateri stari listi. Med ilustriranimi časopisi bo prav tako izvedena koncentracija ter bo v vsakem velikem mestu smel izhajati po en sam ilustriran list.

* **Strelno orožje v otroških rokah.** 15-letni posetnikov sin Jožef Schuh iz Gleisdorfa je hotel ustreliti psa v samok esom. Pri tem pa je tako neprevidno ravnal z orožjem, da je krogla namesto psa zadela njega samega v levo koleno ter mu razbila pogačo.

Iz Ljubljane

Potrošnikom kuriva

Trgovcem s kurivom so se sedaj dodelila dva. Razdelili jih bodo na domačinstva na karto:

- A — 60 kg
- B — 100 kg
- C — 150 kg
- D — 30 kg

Po uradni odredbi dobijo ta dva ona domačinstva, ki so se odzvala na objavljeni uradni poziv v časopisu in pravočasno (21.—23. jul.) prijavila pri svojih dobaviteljih — trgovcih s kurivom, da nimajo zaloge drve preko 50 kg. Razdelitev se vrši strogo na podlagi seznamov teh prijav, ki jih je oblast prekontrollirala in vrnila trgovcem. Ta opravljena domačinstva dobijo dva v gomilj količinah zanesljivo še ta mesec in se jim priporoča, naj prihajajo ponje postopoma, da ne bo nepotrebnega navala pri razdelitvi ter da po možnosti sšine oskrbe odvoz.

Druga domačinstva pri tej razdelitvi ne pride v poštev in je brez pomena, da bi se oglašala pri trgovcih, dokler ne bodo izšli uradni ukrepi glede nadaljnje razdelitve drv.

Pri tej priliki vladno opozarjamo lastnike obratov, poslovnih prostorov, ustanov, zavode ter urade, da navedejo v svoji prijavi za nakazilo kuriva, bodisi premoaga, drv ali koksa, vsako karto tudi ime trgovca, katerega želijo, da jim nakazano količino kuriva dobavi.

Sindikata trgovcev s kurivom.

u— **Novi grobovi.** Po daljšem trpljenju je dne 10. avgusta preminil vodja zemljiške knjige v pokopu g. Franc Marinko. K večjemu počitku so rajnega položili v nedeljo 13. avgusta na farnem pokopališču v Laškem. — Preminil je uradnik Kmetijske hranilnice in posojilnice v pokopu g. Julij Deu. Pogreb blagoga pokojnika bo v torek ob pol 16. iz kapele sv. Antona na Zalah in pokopališče k Sv. Križu. — Za vedno je zapustila svoje ga. Ana Jenko, rojena Toškar. Na zadnji poti jo bodo spremlili v sredo ob 17. iz kapele sv. Andreja na Zalah na pokopališče k Sv. Križu. — Dotrpela je gospa Ivanka Jančigajeva, roj. Gaber, k večjemu počitku jo bodo spremlili v torek ob 15. iz kapele sv. Nikolaja na Zalah na pokopališče k Sv. Križu. — Pokojnim naj bo ohranjen blag spomin, njihovim svojcem pa izrekamo naše sožalje.

u— **Maša zadušnica ob obletnici smrti** Tomaža Bonclja, nogometaša, bo v sredo 23. t. m. v šiški.

u— **Poročila sta se na praznik 15. avgusta t. l. gđc. Tiller Marija, akademika, inž. profesorja dr. Viktorja Tillerja, in g. inž. Ferjan Marjan, pooblaščen gradbeni inženir.** Mlademu paru obilo sreče!

u— **Prodaja krompirja** je bila tokrat prav dobro organizirana, ko so krompir prodajali tudi nekateri branjevci in trgovci z zelenjavo. Nikjer ni bilo videti daljše vrste. Vseposvodi si lahko šlišal pohvalno priznanje pristojnim čimteljem, ki so poskrbeli za to, da je bil krompir hitro razdeljen med potrošnike. Prav nič ni bilo nepotrebnega čakanja in prerivanja v dolgih vrstah, kakor imamo v spominu sliko o bprejšnjih delitvah krompirja, ko ga je prodajalo samo nekaj zadrug in večjih trgov.

u— **Z jabolk je Ljubljana zadostno zalozena.** Po daljšem času se je posrečilo Prevodu organizirati dovoz večje količine sadja iz okoliških krajev. Povpraševanja po hruskah je sicer še vedno več kakor je blaga na razpolago, zato pa si je vsakdo lahko nabavil jabolko, kolikor jih je hotel. V tem pogledu so bili ljudje zadovoljni, opaziti pa je bilo, da so med mnogimi vrstami dozorelih jabolk prodajali tudi nekatere popolnoma nezrele. Zato naj bi organizatorji dovoza sadja pazili na to, da se ne bi že zdaj trgala jesenska jabolka, ki morajo še najmanj mesec dni ostati na drevesu, da bodo dozorela.

u— **Gledališka sezona je pri kraju.** Z večerajšjo predstavo »Aida« s priljubljenim gostom Jožetom Gostičem so se za nekaj časa zaprla vrata tudi Operi. Zanimanje za poslednji letošnji Gostičev nastop je bilo ogromno. Kljub temu, da so bile cene vstopnicam precej višje kakor navadno, so se ljudje kar trgli zanje in jih visoko preplačevali. Kdor ni imel primernih zvez, pa sploh ni prišel do vstopnice, ker jih je bila večina rezerviranih. Vso sezono so se slišale med gledališkim občinstvom pritožbe glede tega, še posebno veliko negodovanja pa je bilo slišati v nedeljo, ko že jutraj ni bilo napredaj drugih vstopnic kakor galerijski sedeži. Gledališka uprava bo morala v prihodnji sezoni pri prodaji vstopnic paziti na to, da bodo ljubitelji naše Talije po redni poti lahko prišli v gledališče. S tem bodo odplačali veliki manj utemeljene pritožbe.

u— **Nepřavake!** Učenke iz III. b, c. d. razreda I. ženske realne gimnazije ter III. razreda meščanske šole v Spodnji Šiški, ki so se prijavile za plavalno šolo, naj pridejo v torek, 22. t. m. ob 8.30 pred kopališče Ilirija. S seboj prinesite kopalko obloko in brisačo.

u— **Učite se strojepljati!** Praktično znanje koristno vsakomur sedaj in v bodoče v zasebnem ali javnem poklicu! Novi eno-, dvo- in trimesečni strojepljarski tečaji (dnevni in večerni) pričnajo 21. 22. in 23. avgusta. Pouk dopoldne, popoldne ali zvečer po želji obiskovalcev. Lahka deseterstna metoda. Učnina zmerna. Informacije, prospekti: Trgovsko učilišče »Kristofor učni zavod«, Domobranska 15.

Iz Novega mesta

V nedeljo popoldne je bil pokopan g. B. Mavrovič iz Novega mesta, ki je izgubil življenje okoli Trebnjega. Pogreba se je udeležilo mnogo pogrebcev. Ob grobu so mu zapeli pevci žalostniko, nakar je sprejela zemlja na novomeškem smišelskem pokopališču njegove zemске ostanke.

Pazite na kolesa! Pripletlo se je že več tatvin koles. Storitci so se do sedaj znali umakniti roki pravice. Zdi se, da zlikovci posebno radi čakajo pred gostinlami, pred katerimi puščajo gosti za čaravono, ko pijejo brizgance, svoje kolesa nezavarovana ali nezaklenjena. Tako so pred kratkim izginila že 4 kolesa. Tudi g. Weber Franc, ki je pustil žensko kolo za 5 minut v veži gostilne, je moral obžalovati svoje zaupanje. Nadzorni organi so marljivo na delu, da ujamejo ptička, ki posebno ljubi tuja kolesa.

Tatvina pred sodiščem. Novo mesto je moralo prestati veliko preizkušnjo posebno ob bombardiranju. Razumljivo je, da po mesecih bežali iz mesta, ko so začele padati prve bombe, saj je vsak pričakoval še hujšega. Tudi trgovci M. J. je zapustil svojo trgovino in stanovanje na Glavnem trgu ter se podal preko Krke na varno. Kdo bi mislil na denar, če je glava v nevarnosti. No, lastnik ne, pač pa njegov uslužbenec M. A. Izrazil je zmedo po bombardiranju in strah svojega gospodarja, kateremu je v njegovi odsotnosti odnesel okoli 120 m. manufakturnega blaga, pa še sukanca zraven i. dr. Nakradeno blago je spravil na varno na svojem domu, vedoč da bo pozneje delal dobro kupčije z njim. In ni se zmotil. Zlito mu je šlo v klasje. Krog znanecv in interesentov mu je pomagal pri razpečevanju blaga. Pollici pa je M. A. postal sumljiv in so ga prijeli. Sprva je tajil in se branil, kakor je vedel in znal, ko pa so našli na njegovem stanovanju še precej nerazpečanega blaga, se je vdal v usodo in priznal vse.

Te dni se je znašel pred malim kazenskim senatom, kateremu je predsedoval s. o. s. g. Tratinik Ignacij, prisednika pa sta bila sodnika dr. Češarek Franc in dr. Znidar Antop. Po službeni dolžnosti je zagovarjal obtoženca g. dr. Bučar Jože. Malj kazenski senat je na predlog državnega tožila obsodil obtoženca po čl. 316. t.č. 6. k. z. na 1 leto strogega zaporu ter povračilo izgube na ukradenem blagu. Branilec je vložil priliz

Z Goreniskega

Na Jesenicah so se pred kratkim sestali pripadniki SA oddelkov iz Kranja in z Jesenic. Ob tej priliki je mladeničem in možem spregovoril kranjski okrožni vodja dr. Hochsteiner, ki jim je pojasnil položaj ter jih pozval, naj zastavijo vse svoje sile za veliki cilj današnjega časa. Za besede se je zahvalil govorniku vodja SA Standarte na Gorenjskem Prethaler, ki je postal zagotovilo, da bodo vsi izpolnili svojo dolžnost do domovine in s tem pripomogli k zmagi.

Kosilo za mladostnike. V vseh korških občinah so vzgledno poskrbeli za preskrbo mladine. Med drugim so osnovali mladinsko menzo tudi v Wolfsbergu, katero so otvorili pred nekaj dnevi. V tej menzi bodo mladostniki prejemali opoldne toplo hrano, s čimer bodo znatno razbremenjena domača gospodinjstva.

Koroška mladina na Jadranskem Primorju. Pod vodstvom Antona Anderluha je izletela šolska mladina iz Koroške od 31. julija do 7. avgusta v Jadransko Primorje, kjer je bila gost Gauleiterja dr. Rainerja. Mladina je prepevala ranjencem v raznih bolnišnicah in se ustavila v vseh večjih krajih. Med drugim je obiskala tudi Miramar in Grljan, kjer jo je Gauleiter osebno sprejel. V okolici Trsta je vodil mlade koroške pevce dr. Jungschaffera. Mladina je dobila na svojem potovanju najlepše vtise.

Ženske iz zapadnih dežel na Koroškem. Na Koroško je v zadnjem času prispelo več skupin dopustnic iz zapadnih krajev. Dopustnice iz Düsselberga so se naselile v St. Veitu, kjer so jih domačini prijazno sprejeli in pogostili. Tudi drugi kraji, zlasti Villach, Spital in Lienz so sprejeli skupine žensk iz zapadnih dežel ter jim nudijo vse udobnosti v okviru sedanje vojne.

Smrt dvornega svetnika Thuileja. Na Dunaju je umrl dvorni svetnik dr. Franc Thuile, ki je celo vrsto let deloval pri deželnem sodišču v Klagenfurtu. In sicer najprej kot sodnik, pozneje pa kot državni tožilec. Narodil se je v Spitalu ob Dravi, nekaj časa je bil okrajni sodnik v Gradcu, potem pa se je nastanil na Koroškem, kjer je bil najprej v glavnem mestu dežele za namestnika državnega tožila. Pozneje je bil za državnega tožila. Leta 1920. je bil imenovan za dvornega svetnika, sedem let pozneje pa je prevzel podpredsedniško mesto pri deželnem sodišču. Leta 1928. je bil pozvan za člana najvišjega sodišča na Dunaju in 10 let pozneje je šel v pokoj.

Odlikovan naseljenci. Krajevna skupina stranke v Radovljici je nedavno sklicala članstvo na sestanek, na katerem je spregovoril okrožni vodja dr. Hochsteiner, ki je obrazložil cilje sedanje vojne ter na koncu počastil nemškega naseljenca Ed-

Nadomestilo za šipe

Noben večer, ko legamo k počitku, ne vemo, kaj nas čaka to noč. Ne bojte se, nočemo vas plašiti, saj strah k ničemu pametnemu ne pomore. Treba pa je Ljubljancem venomer opozarjati, da izvršijo vse tisto, kar za primer nesreče zahteva protiletalska zaščita. »Pripravljeni biti — to je vse!« se glasi že staro pravilo, ki velja prav posebno za današnje letalske napade.

Verjemite, da bi bili Ljubljanci že s tem hudo prizadeti, ako bi se pri vsakem letalskem napadu zaradi eksplozije bomb razbila stekla v okenskih okvirih. Že zdaj je treba pomisliti, kaj bi storiili v takem primeru. Možnost nabave novega stekla je zelo majhna. Treba bo torej okenske okvire zapreti z lepenko, z deskami ali podobnim. K temu vas opozarjamo, da lepenke ali desk ne zabijate na okvire na notranji strani, temveč na zunanji, kjer ni kljuk, ki bi ovirale tako zadrževanje okenskih odrtin. S takšno pravilno namestitvijo kartona ali desk bo tudi doseženo, da deč ne bo zamakal sob, ker se bo dečevnica odtekla na zunanji strani okna.

Toliko danes v premislek zastran šip. Vsak večer, ko ležate k počitku, preudarite to in čno reč, kaj bo kazalo storiti v primeru letalskega napada in po njem še enkrat: pripravljeni biti — to je vse!

varda Prochardta. Ta mož je šestokrat dokazal svoj veliki pogum in svojo požrtvovalnost za nemško stvar. Zaradi tega je bil odlikovan z železnim križcem 2. razreda, k čemur so mu čestitali predstavniki stranke, civilnih oblasti in zasebniki.

Zaradi tatvine obsojen. Lansko jesen je izginila iz neke delavnice v bližini koroške metropole varilna naprava. Ker je ukradeni predmet predstavljal vrednost 18 mark, so oblasti uvedle poizvedbe ter dognale, da je tatvino zagrešil najbrže 23-letni Ladislav U. iz kamniškega okrožja. Možak je namreč takoj po tatvini izginil, zato je bil sum, da je on ukradel varilni aparat, tembolj upravičen, Ladislav U. se je moral zaradi tega zagovarjati pred sodiščem, kjer je dejal, da je aparat kupil za 150 mark, česar pa ni mogel potrditi s pričami. Obsojen je bil na 9 mesecev ječe.

Iz Postojne

Stoletna »Marijana iz Hrušice« je umrla. Prejšnji teden so pokopali »Marijano iz Hrušice«. Pod tem imenom so jo vsi poznali. Doživela je častljivo starost 100 let. Še pred meseci je čvrsto hodila po hiši. Pred letom dni je še čitala knjige brez naočnikov.

Iz Trsta

Spremembe uličnih imen. Tržaška mestna uprava je preimenovala nekatera imena tržaških trgov in ulic: Trg Costanza Ciana je preimenovan v Borzni trg, Korzo Viktorja Emanuela III. v Korzno ulico, Trg Umberta I. v Trg Sv. Antona Novoga, Drevoed Kraljice Helene v Miramarsko cesto, Nabrežje kraljice Helene v Barkoveljsko rivijero, Drevoed kraljice Margerite v ulico Giustiano, Trg kneza Umberta na Opčinah v Nanoški trg.

Nakaznice za insulin. Zaradi pomanjkanja insulina so bile uvedene posebne nakaznice za insulin. Pravico do teh nakaznic imajo bolniki, ki boleha jo na sladkorni bolezn. Dobijo se v ambulatoriju v Ulici Sv. Lazarja št. 16.

Smrtna kosa. Te dni so umrli v Trstu 14letni Gracijan Zubrič, 51letna Ivanka Premrl vdova Macarol, 56letna Antonija Dobriča-Minca, 66letna Regina Perič-Rojc, 70letna Marija Folega, 26letna Karmela Cigoj-Cavirini, 40letna Frančiška Brentar, 86letna Katarina Enik vdova Petot, 87letna Marija Filipič-Dujmovič, 68letni Peter Kumlin, 56letna Antonija Kette, 63letni Henrik Bležič in 64letni Jožef Bertoc.

Himen. Poročili so se te dni v Trstu tapetnik Rihard Velikonja in gospodinja Adrijana Stefanutti, industrijec Marij Torsela in delavka Elda Turjak, kovač Ladislav Bandelj in gospodinja Slava Furlan, zasebnik Roger Fakuc in gospodinja Nada Peleskar.

Starkin smrtni padec. 65letna gospodinja Klodila Forel je bila na pokopališču pri sv. Ani. Po nesrečnem naključju je padla in obležala s počeno lobanjo. Prepečali so jo v tržaško bolnišnico, vendar je nesrečna starika med prevozom umrla.

Neznan utopljenec. Pri Poreču je naplavilo morje truplo 50letnega neznanega moškega, ki so ga prepeljali v mrtvašnico tržaške glavne bolnišnice.

Obzidek se je zrušil in pokopal pod seboj 4 dečke. Ob nekem tržakem pobolu so se igrali na nekem obzidju štirje dečki. Nenadoma se je obzidek zrušil in pokopal pod seboj vse štiri, ki so jih potegnili izpod ruševin. 6letni Jožef Minhuva ima zlomljeno levo nogo, njegov 5letni brat Michelangelo ima tudi zlomljeno desno nogo, 8letni Orest Velišnik iz ulice Donota ima številne poškodbe po telesu, 8letni Nikolaj Galov iz iste ulice pa ima poškodovano levo nogo. Vsi štirje dečki se zdravijo v tržaški bolnišnici.

Iz Gorice

Slovenska šola v Gorici ima več oddelkov. Oddelke za najmanjše, kjer se družijo dečki in dečice, potem oddelke samo za dečke in samo za dečice ter oddelke za take, ki so že obiskovali kake šole in se morajo sedaj privaditi slovensčini.

Goriška Mohorjeva družba bo letos izdala redne knjige, in sicer: Koledar za leto 1945; Dr. Joža Lovrenčič: Božja pota, Legende v verzih o Sveti gori, Višarjah in Materi božji na Brezjah. Knjiga bo ilustrirana: Grivški: Vozniki. Izvirna povest domačega pisatelja; S. Jereb: Naše gozdne živali s slikami, Goriška Mohorjeva.

Naročite se na romane „Dobre knjige“

knjigi je simpatično to, da jo preveva od začetka do konca pisatelj gorki odnos do pogumnega, športnega in poštenega doktorskega življenja; da je umel narisati postavu, ki se je sprostila vseh miselnih in duševnih okov in se nikdar in nikjer ne ustraši posledkov svojega življenjskega ideala. To je tem pomembnejše, ker je Coolen katoličan. Iz doktorja van Taekeja kar žarita življenjski pogum in ljubezen do človeka, in bralec jima mora podleteti. Avtor ima pravico do neomejene pohvale za prizor, v katerem opisuje pogreb zdravnikov žene, za podobo, ki jo je umel tako ustvariti, da ni nikjer prestopil meje med vsakdanjostjo in vzvišenostjo. Takisto nas navdaja z občudovanjem, kako je popisal doktorjevo pot čez napol zamrznjeno reko; pri tem niti ne mislimo na nemožnost takega dejanja, toliko sile in prepričevalnosti je položil pisatelj v svoj opis.

To avtoritativno sodbo nizozemskega kritika je treba podpisati tudi ob izidu slovenskega prevoda. Knjiga je umetniško tako zrela, da zagrabiti tudi zahtevnega in izbirečnega braleca, ki na njenih najlepših mestih občuti poetično moč Coolenovega pripovedovanja in spoznava, s kakšno prečiščenostjo je Coolen zajel v svoj spis življenjski utrip neznatne vasi ob reki Maasi in koliko priznane življenja je osredotočil okrog požrtvovalnega, čeprav malce čudaškega in robatega, a pri vsem tem duševno tankočutnega doktorja van Taekeja. A tudi manj zahtevnega braleca bo našel zadovoljstvo v živahnem poteku zgodbe, ki sicer ne preseneča s kakimi velikimi dogodki, a je polna zanimivih prizorov, prepletena s humorjem in s prikrito melanholijo, nežna in močna hkrati, poduhovljena in obenem do naturalizma od-

va družba je prevzela zastopstvo Mohorjeve družbe v Ljubljani.

Smrtna kosa. Te dni so umrli v Gorici 82letna gospodinja Katarina Jug vdova Skodnik, 58letna Antonija Bregant vdova Furlan, 66letna gospodinja Marija Komelj-Pičulin, 41letna občinska uradnica Karolina Beltram, ki je postala poleg Prinzi, Marije Fonove in Evgena Breganta, o katerih smrti smo že poročali, četrta žrtve bombnega napada v goriškem Verdjevem gledališču. 54letna kmetovalca Anton Skarabot, 17letni poljedelec Angel Marnica, 36letna delavka Marija Zuch-Kukut, 26letni kmetovalec Kverin Podberšič in 64letna šivilja Jožefina Zgur-Kogoj.

Krokoilove solze. »Goriški list« poroča v svoji številki z dne 19. avgusta: »Partizani so položili vence na italijanske spomenike na Kalvariji: Oslavju in v Podgori ter izdali letak v slovenskem in italijanskem jeziku, v katerem pravijo, da znajo oni spoštovati mrtve in da so domobranci banditi, ki rujejo bratsko slogo dveh narodov. Potem je izšel še en letak, ki ga je podpisal mešani odbor za vzporeditev med italijanskimi in slovenskimi partizani, ki ponavljajo iste misli. Vse to pa komunistom nič ne pomaga. Z letaki so si spet enkrat razgalili svoj pravi obraz.

Iz Hrvatske

Nov župan v Zagrebu. Ker je zagrebški župan Werner pred kratkim umrl, je bil imenovan za novega župana stolnega mesta Zagreba ravnatelj zavarovalne družbe »Unione Adriatica« Evgen Starešinič.

Prof. Haddžić poslanik na Madžarskem. Dosedanji izredni poslanik v zunanjem ministrstvu prof. Hakijski Haddžić je bil imenovan za poslanika na Madžarskem.

Nov bolgarski vojaški ataše v Zagrebu. V spremstvu bolgarskega poslanika Mečkarova sta bila pri Poglatniku sprejeta novo imenovani bolgarski vojaški ataše major Genčev in prejšnji vojaški ataše major Petrov.

Hrvatski vseučiliščniki v delovni službi. Letošnje leto je bila hrvatska akademska mladina še bolj pritegnjena v vojno službo. Zdej je zaposlenih v kmetijstvu in industriji okoli 1.000 visokošolk, med njimi 300 iz Zagreba. Večina hrvatskih studentov pa je pod orožjem.

Lovce na bombe. »Donauzeitung« poroča o delavcu Avdu Bajagičević iz Banialuke, ki si je kot pripadnik protiletalske zaščite pridobil velike zasluge. Doslej je Bajagičević napravil 40 bomb neškodljivih. V znak priznanja so meščani pridelili denarno zbirko, ki bo izročena požrtvovalnemu delavcu.

Beleznica

KOLEDAR:

Torek, 22. avgusta: Timotej.

DANAŠNJE PRIREDITVE:

Kinc Matica: Se enkrat študent.

Kino Sloga: Gospodar v hiši.

Kino Union: Za ljubezen ni carine.

Kino Moste: Akordji življenja.

DEŽURNE LEKARNE:

Danes: Dr. Kmet, Ciril Metodova 43; Trnkoczy deč, Mestni trg 4 in Ustar, Se-lenburgova ulica 7.

ZATEMNITEV

je strogo obvezna od 21. do 5. ure.

Oddajniška skupina Jadransko Primorje

RADIO LJUBLJANA

TOREK, 22. AVGUSTA

7.—7.10: Poročila v nemščini. — 7.10—9.: Jutranji pozdrav! Vmes od 7.30—7.40 poročila v slovensčini. — 9.—9.10: Poročila v nemščini. — 12.—14.: Prenos sporeda nemških radijskih postaj: Glasba za premor. Vmes od 12.30—12.45 poročila v nemščini in slovensčini, napoved sporeda. — 14.—14.10: Poročila v nemščini — 14.10—15.: Vsklenu nekaj. — 17.—17.15: Poročila v nemščini in slovensčini. — 17.15—18.30: Prenos sporeda nemških radijskih postaj. — 18.30—18.45: Pregled sportnih dogodkov (nem. in slov.). — 18.45—19.: Zdravniška ura — Dr. Hawlina Herbert: Prirojene okvare udov. — 19.00—19.30: Slovenska ljudska oddaja. — 19.30—19.45: Poročila v slovensčini. — 19.45—20.: Aktualno predvajanje. — 20.—20.15: Poročila v nemščini. — 20.15 do 21.15: Dunaj pozdravlja Ljubljano. — 21.15—22.: Domači koncert — Klasični trio, baritonist Roman Petrovič (na kitaro spremlja Stanko Prek) in sopranistka Janja Baukart (na klavirju spremlja L. M. Škerjanc). — 22.—22.15: Poročila v nemščini. — 22.15—23.: Plesni orkester vodi Marjan Vodopivec. — 23.—24.: Prenos sporeda nemških radijskih postaj.

Kultura

Nova »Dobra knjiga«:

Coolenova »Vas ob reki«

Anton Coolen, pisatelj romana »Vas ob reki«, ki ga je pravkar izdal v prevodu Stanka Javora (psvčd.) »Dobra knjiga« kot trindvajseti zvezek svoje priljubljene zbirke, slovi na Holandskem kot kraljinski pisatelj. To je tista vrsta pripovednikov, ki so — prav kakor slikarji krajinarji — duhovno združeni z življenjskimi značilnostmi in posebnostmi doletenega kraja. Coolen je naravnost zračen z brabantsko krajino, ki je dala holandskemu slikarstvu že pred stoletji več mojstrov večjega umetniškega formata. Njen pejsaž z reko Maaso, z nasipi in travniki slika Coolen v svojih romanih s tako krajinarsko spretnostjo, kakor upodablja tipe in karakterje svojih del z živo nazornostjo portretista. Tudi glavni junak »Vasi ob reki«, doktor van Taeke, je figura, kakor da bi ga naslikal kak brabantski portretist: korenjaški, zdrav, niti malo mehkužen in malomeščanski, človek »iz enega kova«.

Anton Coolen se je rodil l. 1897. v rodbini podeželskega trgovca — v eni tistih hiš, kjer ni čutili ne pomanjkanja in ne blagostanja. Njegova mati je umela zelo živo pripovedovati in njen talent se je še bolj izoblikoval v sinu, ki je postal umetnik pripovednik, eden izmed vodilnih holandskih pisateljev mlajšega rodu. Na začetku njegove pisateljske poti ga je širši svet odvrnil od brabantskih krajev in njihovih bogatih lepot in spominov, vendar se je pod vplivom lokalnega zgodovinarja

H. N. Ouwerlinga, ki je živel v Coolenovem domačem kraju Wylre v limburgski provinci severnega Brabantu, orel za domačijske pisatelje, kakor so bili Reinier, August Snieders in zlasti še belgijsko-flamski Knut Hamsun, Stijn Streuvels, znan slovenskemu bralecu po Javornikovem prevodu romana »Hlapec Jan«. Coolen je po dovršeni gimnaziji delal v tiskarni kot volonter in pridno čital. Ouwerlinga pa ga je seznanjal s še pomembnejšo »knjigo«: vodil ga je na dolga pota po brabantski krajini in mu odkrival nje lepoto in preteklost, dušo njenega ljudstva, ali, kakor priznava sam Coolen: učil ga je »gledati in poslušati«. Mladi pisatelj je izprva postal žurnalist in je živel nekaj let v severni Holandski. Tedaj ga je nekdo prijel silno domotožje, začel si je zdravja in lepote domačega kraja in v tem razpoloženju je spisal l. 1923. po daljši boleznj svojo prvo zares umetniško delo, ki je že kazalo vidne značilnosti brabantkega okolja in ljudstva. Pozneje (1933) se je stalno naselil v domači krajini (v Deurni) in se docela posvetil literarnemu delu. Z neko lahkoto se je otresel vsega meščanskega in mestnega; zaživel je iz polnega kot človek teh tal, ki so dala in pokrila za večno njegove prednike, postal je korenit poet brabantске zemlje. V vseh svojih delih je zvest čustvovanju preprostega ljudstva, zato je tudi ostal veren katoličan. Njegovi spisi so v etičnem in miselnem pogledu prepojeni s krščanstvom, kar pa ni Coolena kot pravega umetnika nikdar motilo, da bi ne bil v crisu oseb in življenja pristen, naraven in zdrav realističen, kakor pri Slovencih Ivan Pregelj v nekaterih svojih najboljših delih, posebej še v »Plebanusu Joanesu«. Tudi v »Vasi ob reki« je naslikal podeželskega

zdravnika van Taekeja v vsej njegovi robustnosti in robatosti, ki pa skriva za čudaškimi gest

SPORT

Na zelenem polju
v dolenski prestolniciDomobranci v dveh nogometnih tekmah
z nemško vojsko

Novo mesto, 19. avgusta. Minula dva praznična dneva smo imeli v našem mestu tudi prve športne nastope, in sicer dve nogometni tekmi med domobranci in zastopniki nemške vojske.

V nedeljo 13. t. m. sta pred okrog 2000 gledalci, med katerimi je bilo številno zastopstvo tudi častniški korpi, nastopili dve enajstorič domobranci in nemških oklopnikov. Prireditelj je bila tembolj privlačna zaradi tega, ker sta ves čas trajanja slovenski in nemški napovedovalec po zvočniku zabavala občinstvo in navduševala igralce na obeh straneh.

Tekma sama je bila zelo razgibana in do prve polovice ni prinesla nobenemu moštvo številčnega uspeha. Po odmoru je že kazalo domobranci enajstorič na zmago, toda naslednje se je tehnika naglila v korist Nemcev. ki so v 25. minuti prvič zadeli v mrežo. Pet minut kasneje so takšen uspeh ponovili še enkrat in zdaj so domobranci napeli vse sile, da bi zabili vsaj častni gol, kar jim je tik pred koncem tudi res uspelo. S skupnim izidom 2:1 (0:0) je nemško moštvo skupluno zmagovalo.

Na praznik 15. t. m. se je na nogometnem igrišču v Kandiji spet zbralo nad 1000 ljudi, da prisostvujejo nogometnemu dvoboju med igralci oklopnice čete in reprezentanco Novega mesta. Tudi to tekmo so v zelo velikem številu obiskali tukajšnji častniki in vojaštvo sploh.

V hladnem ozračju je bila igra tega dneva še živahnija od nedeljske. Enajstorič oklopnikov je od vsega početka začela z lepimi kombinacijami, ki jih je bilo pri domačih opaziti zelo malo, tako da je že za razlika kazala na bolj ali manj gotovo zmago Nemcev. Tudi to večkrat v enakih prilikah pa so kakor to pot selabše prvi prišli do dobička in zabili vodilni gol. Kmalu nato so Nemci z enajstmetrovke izenačili. Potem pa je sledila še nadaljnja vrsta zgoditkov na domobranci strani. Do odmora so Nemci dvignili izid na 2:1. po odmoru pa so še trikrat zadeli v mrežo, tako da je bil končni izid 6:1. Domača enajstorič se je mnogo trudila, da bi preprečila prehod poraz, toda spričo neutrudljivosti in tudi nekaterih vidnih tehničnih prednosti nemških igralcev tega ni mogla preprečiti.

Obe prireditvi sta vsestransko uspeli in sta nudili občevalcem nekaj prijetnega razvedrila v teh resnih časih.

S štajerskega

Delovna poštvalnost ptujskega okrožja. Iz statističnih podatkov gospodarskega urada v Salzburgu izhaja, da so kmetje v ptujskem okrožju lanske leto oddali 15.421 svinjskih koz. S tem so dosegli rekord, s katerim se ne morejo meriti ne Gorenjska, ne Koroška, niti Salzburška in Tirolska. Tudi pri nabiranju starega gradiva so se prebivalci ptujskega okrožja odlično izkazali. Nabrali so 10.371 kg kosti ter nad 30.000 kg starega papirja, poleg tega večje množine prediva, zdravilnih zelišč in kostonja.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

KINO UNION Telefon 22-21

HANS MOSER
v odlični, zabavni komediji, v vlogi konfuznega carinskega inšpektorja, ki je razkrinkal manipulacijo in ljubezenske pustolovščine svojega ministra in nato primoral vso vlado k demisiji... Smeh in krah!

Za ljubezen ni carine
Hans Moser, Susi Peter, Hans Olden, Else Elster, Oskar Sima, Th. Danegger, Fritz Imhoff, Josef Eichheim
Predstave ob 17. in 19.15 uri

KINO SLOGA Tel. 27-30
Hans Moser v prisrčni in duhoviti komediji

Gospodar v hiši
Sodelujejo: Maria Andergast, Leo Slezak, Hans Junkermann itd.
Predstave ob 16. in 19. uri

KINO MATICA Telefon 22-41
Salve smeja! Dve uri nepriljenega razvedrila!

Do solz se boste nasmejali v najbolj zabavni veseligr sezono
Še enkrat študent
s priljubljenim komikom Heinz Rühmannom v glavni vlogi — Film za mlado in staro!
Predstave ob 16. in 19. uri.

Herbert Steinmann:

25

Žena za stekleno steno

Roman

Vzdignila je roko, kakor da se hoče braniti. V glasu ji je zazvenela grenkoba.

»Se hipce, pa mi poveš, da ste me že takrat vzljubili — na prvi pogled. Dokazali ste mi res da samo nasprotje. Pahnili ste me od sebe — odbili ste mi svojo pomoč, da, niti poslušati me niste hoteli!«

Lange je globoko zasopel, s težavo je potlačil razburjenje, ki ga je bilo prevzelo — razburjenje, porojeno iz misli na minule dni.

»Takat, Ilse Dannow, ste napravili name neizbrisni vtis. Bili ste mi skušnjava in poguba, oboje hkratu — — —«

Ilse Dannow se je mrzlo, porogljivo zasmejala.

»In zato ste me pahnili od sebe. Ste se pač bali pogube. Niti malo vas ni težila misel, da se nemara molite, da videz morebiti vara, da utegne biti le krinka, kar se vam je zdelo resnično — in ste mi, dobro vzgojeni in obzidani, kakor ste, razločno povedali, da nečete imeti s takim pokvarjenim bitjem nobenega opravka!«

Peter Lange je stisnil ustnice.

»Ali vam zadostuje, če vam nocoj povem, da se kesam? To je tudi eden izmed vzrokov, zakaj sem vas prosil za razgo-

V ptujskem okrožju je v službi ljudstva 64 gasilskih društev. V društvih je vključenih 1540 gasilcev, ki so prežeti z idealom požrtvovalnosti ter so vedno pripravljene priskočiti v nesreči na pomoč.

V Zgornji Radgoni so imeli minulo nedeljo prireditev v ondntnem otroškem vrtcu. Otroci so izvajali rajalne nastope, sledila je predstava lutkovne igre. Za zabavo je bila tudi godba. Predstavi je prisostvovalo tudi nekaj ranjenih vojakov, ki so bili na koncu pogoščeni z jedjo in pijačo. Ob tej priliki so nabrali za nemški Rdeči križ 162 mark.

Slovo od Franca Jeriča. V Ptuj so se te dni poslovili od posestnika in blokovnega vodje Franca Jeriča, ki je padel od zločinskih tolovajskih roke. Pokojnik je spregovoril v slovo krajevni skupinski vodja Mrawlag, ki je izjavil, da je izguba Jeriča težko zadela prebivalstvo, ki je pokojnika iskreno ljubilo. Ob odprtem grobu je povzel besedo okrogni vodja Bauer, ki je ožigal zavratnost tolovajskih zločincev, ki se ne upajo postaviti v odprto borbo, temveč napadajo svoje žrtve iz zasede. Kakor drugi zločinci, bo tudi zločin nad Jeričem maskeval.

Nesreče in nezgode. 10letno Marijo Mahničovo je neki kolesar na cesti povzeli ter jo poskušoval na desni nogi. 21letna Stanislava Medvedova iz Rajhenburga si je na delu poškodovala desno roko. 15letni Jakob Skrobkar je padel s senika ter si zlomil nogo. 14letna Vera Harec iz Slovenskih gorci si je pri spravljanju lesa poškodovala levo nogo. Vsi navedeni se zdravijo v mariborski bolnišnici.

Zaradi tatvine poštnih omotov je mariborsko sodišče obsodilo 21letno Angelo Korčeto iz Laškega na pet let ječe. Prav tako je bil obsojen 44letni bivši obratovodja kuhinje v Krškem Wilhelm Sürig zaradi ponovne živiliških nakazil na dve leti ječe. Zaradi goljufij je bil obsojen v Mariboru 20letni pomožni delavec Medard Nedelko iz ptujske okolice na dve leti ječe, čeprav bi bil moral biti obsojen na smrtno kazen. Olajševalni razlog je bil v tem, da je Nedelko duševno zaostal ter je treba z njim postopati kakor z nedoraslo mladino pod 18 leti.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 21. avgusta. Policija je pretekli teden zasliševala štiri tatove odnosno goljufe. Preiskavo proti 43letniku je že zaključila in ga izročila sodišču. Berniku je že zaključila in ga izročila sodišču. Bernik je ukradel pri nekem stavbeniku transmijski jermen, nekemu gostilničarju na ljubljanski periferiji pa okoli 20 kg mestni gred prevare je izvrševala 25letna Antonija Osredkarjeva, ki ima na slabem glasu. Od raznih strank, ki imajo svoje v zaporih, je izvajala zavite javstvin in blaga in jih, namesto da bi jih izročila naslovnikom, obdržala zase. Tudi no je policija že izročila sodišču. Aretiran je bil tudi 36letni Franc Gričar, ki je specialist za tatvine na železnici. V zadnjem času je prodajal, kakor so ugotovili, raznim strankam cele tone premoga. Končno se je policiji posrečilo izslediti ključavničarskega vajenca, ki je zagrešil več tatvin po travmajskih vozovih. Kradel je že več mesecev.

Vrnila se je

Poročali smo že, da je dne 8. t. m. odšla od doma 9letna Marica Matijaz. Mladi begunki ni bilo usojeno dolgo potovanje. Ze po dveh dneh iskanja so jo izsledili in jo vrnili staršem. Morda se bo sedaj, ki ima za seboj prve skušnje, kako je po svetu brez zaslonbe staršev, umirila in se ji ne bo več zahotelo po »zlati svobodi«.

Čigav je pes

Danes so psi mnogo vredni. O njihovi izredni cenj smo slišali precej že ob razkritju delovanja znane pasje klavnice, ki bo v bližnjih dneh imela zadnji odmev pred sodiščem. Pesov je v Ljubljani še vedno veliko in tu in tam se tak četveronožec izgubi, zgreši svojega gospodarja in njegovo stanovanje. Policija je prišla prijavo, da se je v sredo 9. t. m. zatekla k posestniku Francu Fisterju v Prijatelj ulici št. 15 psica popolnoma bele dlake in brez evidne številke. Lastnik naj se javi pri Fisterju ali pa na upravi policije, III. nadst., soba št. 25.

Štiri kolesa ukradena

V soboto 12. t. m. je bilo ukradeno na Rakovniku črno pleškano kolo znamke »Miele« tov. št. 531.589, evid. št. 193.140, na škodo Salezijanskega zavoda. Istega dne je bilo ukradeno na Gosposveti črni 8moško, sivo pleškano kolo znamke »Adler«, tov. št. 11/352.858, evid. št. 230.321, na škodo Josipa Zupančiča. Na Izanski cesti 3 pa žensko, črno pleškano kolo znamke »Puch«, tov. št. 406.954, evid. št. 4976, na škodo Angele Majcnove. Neznat tat je ukradel samo gume in zračnice, kolo pa je odvrnil. Ko so ga našli, so ga vrnili lastniku. V nedeljo 13. t. m. je bilo ukradeno v Gledališki ulici 10 moško kolo znamke »Diamant« z evid. št. 26.484 na škodo Nikolaja Jakla.

vor. Odpustite mi, Ilse Dannow. Morate mi odpustiti!

Dolgo je molčala. Njene misli so bile daleč, daleč. Nato se je otresla spominov.

Če vam je toliko do tega — prav, odpustim vam. Posmehljivo je skrivila ustnice. »Vaše današnje vedenje se mi zdi sicer malo podobno kesanju. Zakaj stopate med Heinza Renkena in mene?«

Inženjer je dihal čedalje težje in globlje.

»Da vam nisem hotel priznati, gospodična Dannow — nič mi ne bi bilo branilo povedati, kaj sem nekoč doživel z vami. Nocoj je bila najlepša prilžnost za to. Toda molčal sem — zaradi vas!«

»Zaradi mene, gospod doktor Lange — kako velikodušno! In kako — nesebično?! Kako plemenito nasproti bitju, ki ste ga nekdaj zaničevali!«

»Ni prav, da tako govorite, gospodična Dannow. Od takrat do nocoj je minilo mnogo časa. Skušal sem vas pozabiti, pa je bilo zaman — doživljate z vami se ni dalo iztrgati iz spomina. Ves čas sem se kesal, da sem vas bil pahnili od sebe. In zdaj sem vas spet zagledal — zagledal kot bodočo nevesto mojega prijatelja Renkena. Ali je kaj čudnega, da me je vse to strmo glavo v vrtnice protislovnih čustev in da se je v meni znova oglasilo — upanje?«

Upanje, da vas še morem dobiti! Ilse Dannow — jaz — — —«

Dekle se je nehotelo za korak odmaknilo. Njen glas je bil hlasičen, zasopel.

»Stojte, gospod doktor Lange — dovolj! Ali je to vzrok, da ste me prosili, naj pridem sem? Mar ne čutite, kako smešno se mi mora zdati priznanje ljubezni baš iz juših ust? Vas ni sram, da govorite o ljubezni tisti ženski, pred katero ste svojega prijatelja Renkena nujno svarili?«

Mahoma je obmolnil. Nastala je moreča tišina, ki je trajala minuto in dalj. Nato se je dr. Peter Lange spet obrzdal. S hripavim glasom je dejal:

»Prav imate, Ilse Dannow. Norec sem. Nepričakovano svidenje in ta preklicana črna poletna noč po dnevu, ki je bil za žrtva takto naporen, sta me spravila ob vso pamet! Nikoli več vas ne bom nadlegoval — molčal bom — — —«

Mladenkin glas mu je jasno segel v besedo.

Nego ni več treba, gospod doktor Lange! Tega ni v Umetniški beznici! sem šetretala pred tem, da me ne bi izdali — zdaj pa se ne bojim nikogar več! Se to uro bo zvedel Heinz Renken iz mojih ust vse, kar je bilo nekoč! In zdaj me pustite, da odidem — — —«

Napol se je bila že obrnila, ko jo je njegova roka trdo zgrabila za komolec. Njegov glas je bil razburjen.

»Samo minuto ostanite, gospodična Dannow. Saj še ne veste, za kaj gre. — Vaše

Mali oglasi

Služba dobi

GOSP. POMOČNICO sprejemam proti dobri plači in hrani. Vprašati: Javornik, Wolfsova 12. 21259-11

GRADBENE DELAVCE strokovne in sicer zidarje, tevarje, delavce za betonarska dela, sprejemam. Javiti se: Gradbena pos. s. Ljubljana, Ciril Metodova 47a. Plače po OT-tarifni odredbi. 21509-11

GOSP. POMOČNICO, samostojno v kuhinji za vsa hišna dela, ki eni osebi sprejemam s 1. septembrom. Naslov v ogl. odd. Jutra. 21477-11

GOSP. POMOČNICO, pridno in pošteno za vsa gospodinjstva dela sprejemam s 1. septembrom. Plače in hrana dobri. Naslov v ogl. odd. Jutra. 21509-11

KROJ. POMOČNICA in šiviljo sprejme takoj »Salon mode Sever«. Pre. Šerbova ul. 5. II. 21735-11

POSTREZNICO za popoldanske ure isčem za takoj. Kresinca, Cesta na Rožnik 16. 2154-11

PRODAJALKO za svetilništvu sprejemam. Naslov v ogl. oddelku Jutra. 21768-11

SLUŽKINJO ki zna kuhati sprejemam proti dobri plači in dobri hrani. Oglasi se od 10. do 12. Naslov v ogl. odd. Jutra. 21558-11

POSTREZNICO za popoldanske ure isčem za takoj. Kresinca, Cesta na Rožnik 16. 2154-11

Zasluzek

STARŠI! Vpišite svoje otroke v harmonikarski tečaj in formacije dnevno od pol 8. do pol 10. Naslov v ogl. odd. Jutra. 21742-3

Prodajam

Bosanska PREPROGO, ohranjena kot nova, v velikosti 1,34x2 m, ugodno prodam. Naslov v oglas. odd. Jutra. 21529-6

RADIO ORION 480, za razvitega poslušalca, manjši avtomatski biljard in lep gramofon v stojišču omari, s čistim glasom, prodam. Naslov v oglas. odd. Jutra. 21530-6

GLOBOK VOZICEK, dobro ohranjen, ugodno prodam. Naslov v oglas. odd. Jutra. 21534-6

OTROSKI VOZICEK, športni, popolnoma nov, ugodno prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 21532-6

Predobno JAKNIČURO za čakalno ali predobno, ugodno prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 21533-6

SIVALNI STROJ, za domačo uporabo, prodam za 5000 lir. Naslov v ogl. odd. Jutra. 21535-6

2 KOLESI, moško in damsko, ohranjena kot nova, ugodno na prodaj. Naslov v oglas. odd. Jutra. 21536-6

BLAGO, za kostum in za moško obleko, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 21554-6

IZLOŽBENO OKNO v zvezi z vrati in pločevinastim rolojem v lesenem okviru, velikost 2x2,40 m, novo, prodam po ugodni ceni. Takole Prošek, Ljubljana, Kolodvorska ulica 7. Komisij, trgovina. 21567-6

POZOR! Kupujem in prodajam rabljene čevlje, vzamem v račun, zamenjam večje in manjše številke. — Kliner, Vojkova ul. 4. 21568-6

KOLO »WANDERER«, moško, polsportno, kvalitete izdelave, prodam. Drenikova 35. Ogljed od 14. do 15. 21739-6

SIVALNI STROJ, Singer popolnoma nov, takoj prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 21738-6

TRICKEL, in žago cirkularno za drva prodam. — Cernetova ulica 12. 21737-6

ZAJCE, krasni, orjake, zamenjam za protivrednost ali prodam. Koblarjeva 15. 21734-6

KRZENEN PLASČ, temen pešaniki, z ovratnikom morski pes, ugodno prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 21775-6

KLAVIR. HARMONIKO s 24 bas. prodam. Smer: Boštjanov trg 1. 21774-6

PRODAM 4,50 m gradila, za žimnice in 2 m balkonke svile. Naslov pustiti do četrtka v ogl. odd. Jutra pod »Vredno«. 21773-6

5 M BLAGA, čistega, črnega, vojnega, ga, za damsko obleko, in en prt prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 21772-6

SPORTNI VOZICEK, predvojni material, dobro ohranjen, prodam. Jav. pin. Cesta na Loko 17. 21771-6

RJUHE, prodam. Ogljed od 10. do 12. ure. Cesta na Rožnik št. 5. 21765-6

DELNICE, od Fivovarne Laško prod. Interesenti naj pošljejo ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Delnice Laško«. 21762-6

SIVALNI STROJ, »Singer«, nov, salonski model, prodam oz. deloma zamenjam za protivrednost. Ogljed samo od 1. do 3. in po 7. zvečer. — Naslov v ogl. oddelku Jutra. 21756-6

6 ČEVLJE, nekaj parov, št. 42 in 45, zelo ugodno prodam. — Naslov v ogl. odd. Jutra. 21753-6

RADIO, ševni, eleganten, dober prejemnik, in otroški voziček, globoko dobro ohranjen, ugodno prodam. Naslov v ogl. oddelku Jutra. 21752-6

POSTELOJE (75x160), pripravno za »Južinko«, z žičnim vložkom in žimnico ter postelino, omotico vse pošt. nov, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 21751-6

DAMSKO KOLO, novo, športno, na prestatve, prodam. Obrtniška 3. I. desno. 21402-6

MOSKE ČEVLJE, št. 45, popolnoma nove, črne, z dvojnim podplati, prodam. Rimski 4. g. 21748-6

KOMPL. SPALNICO, za eno osebo, iz orehovega lesa, prodam. Ogljed od 12. do 4. ure. Naslov v ogl. odd. Jutra. 21777-6

FOTOAPARAT, na film 6x9 prodam. — Naslov v ogl. odd. Jutra. 21778-6

PRODAM 2 rjuhi, eleganten barben zelen (kimono) kot st. — (čipkasto zeleno) oboje nove čevlje št. 38, črn vetrni jopič, blago za damski plašč, prodaj. Hrenova 19, Okorn. 21779-6

STEDILNIK, železan in rjuhen (Tischherd), prodam. Naslov: Anton Kovačič tovarna peči v Ljubljani, Rožna dolina, Viška ulica. 21780-6

OTROSKI TRICKEL, in beček, oba popolnoma nova, prodam za 1500 in 1100 lir. Zaloška cesta 7. III. desno. 21781-6

PREPROGO, piroško, 4x5 m, v dobrem stanju, ugodno prodam. — Ogljed v trgovini »Umetnost, Kolo dvorska 30. 21783-6

MRESE IN GOLAZNE, uši, stenice, bolhe, ščurke molje miši, podgane, voluharje in brambore z nesestvo pokončate s strupom, ki ga dobite v drogeriji KANC. Židovska ulica 1. 21089-6

PEGE IN LISAJ, Vam zanesljivo odstrani Alba krema — Drogerija Kanc. Židovska ul. 1. 21088-6

Kupim

RJUHE, kape in drugo posteljino, stalno kupuje in plača dobro Hinko Privšek, Ljubljana, Kolodvorska 7. 21441-7

ZNAMKE, kompletno zbirko ali posamezne partije, tudi prekomorske in pokrajinske kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Znamke«. 20677-7

LJUBLJANSKI ZVON, tudi posamezne knjige, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ljubljanski Zvon«. 20678-7

KUPIM, vsakovrstne knjige za lastno knjižnico. Ponudbe z navedbo knjig in cen na ogl. odd. Jutra pod »Bibliofil«. 20679-7

RJUHE IN KAPNE, kupim, plačam prav dobro. Naslov v ogl. odd. Jutra. 21531-7

STEKLENICE, različnih vrst, kupujemo Dobro plačamo. Na Vaše želje ih prevzemamo na domu. B. Guštin, Vodni kov 2. 318-N-7

ZNAMKE, ljubljanske pokrajine, kompletne avionske, dobrodelne, tudi posamezne, kupim in takoj plačam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »A. G. 1944«. 1-409-M

DVA COLNA, manjšega in večjega, za prevažanje kamna in mivke po Savi, kupim takoj. Naslov v ogl. oddelku Jutra. 21750-7

RISALNO ORODJE, boljše vrste kupim. Kozina, Smarinski, c. 8. 21747-7

ROČNI VOZICEK

(cizlo) na dve kolesi, dobro ohranjen, za prevažanje blaga, kupi »Isa«, d. d. Selenburgova 4. II. nadst. 21736-7

ZIMO

ali žimnico staro, čisto, kupim ali zamenjam za protivrednost. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zima«. 21732-7

PUMPARICE

dobre ali dobro predvojno blago, kupim. Naslov v ogl. odd. Jutra. 21709-7

ZENSKI PLASČ

zimske temne barve, boljše, kupim. Naslov v ogl. odd. Jutra. 21764-7

JEDILNI PRIBOR

za 6 oseb, je prost, kupim. Naslov v ogl. oddelku Jutra. 21763-7

ZNAMKE

kompletne in druge, pokrajinske in nemške, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra. 21767-7

So.

hidna kupčija. 21760-7

NIVELIR

instrument kupim. Kozina, Smarinski, c. 8. 21746-7

PANTOGRAF

kovinski, kupim. Kozina, Smarinski, c. 8. 21743-7

TEODOLIT

kupim. Kozina, Smarinski, c. 8. 21744-7

V najem

TRGOVSKI LOK